

TMMOB BÜLTENİ

TMMOB

Sayı : 15 • Kasım - Aralık '97

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Yayın Organıdır

TMMOB MMO Haber Bülteni Kasım - Aralık 1997 Sayı: 15	MMO Adına Sahibi Mehmet SOĞANCI Sorumlu Yz. İşi. Md. Emin KORAMAZ	Yayma Hazırlayan Nilgün KARAKÜÇÜK Dizgi Muazzez POLAT	Yönetim Yeri Sümer Sk. 36/1-A Demirtepe-ANKAR A Tel: (0*312)231 31 59 Faks : 231 31 65
Sunuş			1
Oda'dan Haberler			2
Oda Kararları			3
Kongre-Sempozyum.-Kurultay			4-18
Demokrasi Kurultayı			19
Basın Açıklamaları			20

S U N U Ş

Yeni bir yıla girerken, Türkiye gündeminde gene çok olumlu değişiklikler yok. Yaşam zor, toplum bıkkın ve genelde suşkun. Beklentiler ve umutlar gelecek günlere kaldı yine.

Birşeyleri iyileştirmek için kendi alanlarında çaba harcayanlar da var. Dışarıda kalıp eleştirenler de.

Umutlarını, inançlarını yitirmeyenler; insanca yaşamak için ufak adımlarla da olsa yılmadan, küsmeden kararlılıkla sürdürüyorlar yürüyüşlerini.

97'nin genel görünüşü böyle.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası, tüm şubeleri ve örgütlü üyesi ile yeni yılda yeni bir döneme başlıyor. Geçen iki yıllık dönem boyunca, meslek alanları ile ilgili olarak İstanbul'da, Ankara'da, İzmir'de, Bursa'da, Eskişehir'de, Kocaeli'nde, Kırklareli'nde, Mersin'de, Denizli'de düzenlediği kongre ve sempozyumlarla kamuoyunun önüne çıkan; ülkede demokrasi mücadelesi için yapılan her

etkinlikte, ayrılmaz bir parçası olduğu halkıyla birlikte olabildiğince yer alan kadrolar, önümüzdeki dönem, yerlerini yenilerine bırakacak artık. Ocak ayında şubelerimizde genel kurullar ve seçimler yapılarak görev değişiklikleri gerçekleşecek.

Yapılacak Şube Genel Kurullarında daha demokratik, daha işlevsel, daha kalıcı, daha katılımcı bir Oda örgütlülüğü için, bireysel hukukumuzu kullanarak söz söylememiz, seçimlere katılarak oyumuzu kullanmamız şimdi önümüzdeki görev.

İnancımız odur ki; insanca yaşamak için, barış için, demokrasi için, aydınlık bir Türkiye için, demokrasi için, meslek alanlarımızla ilgili ülke gerçeklerini ve doğrularını ortaya koymak için, bilim ve teknolojiyi halkın kullanımına sunmak için görev devralacak kadrolar ve anlayışların Şube yönetimlerine gelecektir.

1998'in tüm insanlara özgürlük, barış, demokrasi, dayanışma getirmesi dileğiyle.

MMO Yönetim Kurulu

MERKEZ

Sümer Sk. 36 /1-A Demirtepe-Ankara Tei : (312) 231 80 23 - 231 31 59 Fax : (312)231 31 65

İSTANBUL ŞUBE Hüseyin Ağa Mh. Sakızağacı Sk. No: 16 80080 - İstanbul Tel : (212) 245 03 63 Fax : (212) 249 86	ANKARA ŞUBE Sümer Sok. 36/1 06440 Demirtepe/Ankara Tel : (312)231 80 20 Fax:(312)231 80 22	İZMİR ŞUBE Atatürk Cad. 422/5 Alsancak/izmir Tel: (232) 422 08 11 Fax:(232) 422 60 39	ADANA ŞUBE 100. Yıl Bulvarı NO:122 Aldatmaz Apt Asma kat 01150 Adana Tel: (322) 227 25 44 Fax:(322) 227 32 87	BURSA ŞUBE Elmasbahçeler Mh. Sabunevi Sok. Mühendisler işh. No:19Kat:1 16230 Bursa Tel:(224) 252 11 90 Fax:(224)252 11 94	KOCAELİ ŞUBE Ömerağa Mh. Alemdar Cd. Soydan iş Mrk. No: 34 Kat: 3 41300 izmiVKocaeli Tel:(262)324 69 33 Fax:(262) 322 66
ESKİŞEHİR ŞUBE 2 Eylül Cad. Ticaret Sarayı Gökdemir iş Mrz. No : 38 Kat:2/97 Eskişehir Tel: (222) 231 38 54 Fax: (222) 231 38 54	KAYSERİ ŞUBE Osman Kavuncu Cad. No:18K:5D:9-10 Kocasinan/ Kayseri Tel: (353) 222 65 27 Fax : (353) 222 65	ZONGULDAK ŞB. Gazipaşa C. Sümerbank işh. No:47 67000 Zonguldak Tel: (372) 253 69 64 Fax : (372) 253 69 64	DIYARBAKIR ŞUBE Aliemri 2 Sokak Kalender Apt No:6 Yenişehir-Diyarbakır Tel: (412) 224 64 47 Fax: (412)224 64 47	DENİZLİ ŞUBE Atatürk Bulvarı SSK işhanı Kat:2 Denizli Tel: (258) 263 36 38 Fax: (258) 263 36 38	KONYA ŞUBESİ Vali izzetbey Cad. Topcuoğlu Sk. No:6/101 Konya Tel: (332) 351 79 66 Fax : (332) 353 05
ANTALYA ŞUBE Atatürk Cad. Uçar işhanı Kat:4/4 07100 Antalya Tel: (242) 241 73 34 Fax: (242) 247 44 64	TRABZON ŞUBE Uzun Sok. Eba Çarşısı Kat : 4 No:33 61030 Trabzon Tel: (462) 322 14 77 Fax : (462) 221 77 69	SAMSUN ŞUBE Bahçelievler Mah. Mevlana Cad. Barış Apt. No.5/1 Samsun Tel : (362) 231 27 50	GAZİANTEP ŞUBE Atatürk Bulvarı No: 93/2 işbankası Bitişiği - G.Antep Tel: (342) 230 44 77 Fax : (342) 230 52	EDİRNE ŞUBE Talatpaşa Asi. Adil 1 Sit. No: 77 Kat: 2 Aşşekadın / EDİRNE Tel : (284)212 73 35 Fax : (284)213 32 35	İÇEL ŞUBE istiklal Cad. H. Sigorta iş Merkezi ileri ilkokulu Karşısı Kat :5 Mersin Tel : (324) 237 75 23

Oda Danışma Kurulu Toplandı

Oda Danışma Kurulu 25.10.1997 tarihinde Ankara'da Suat Sezai Gürü toplantı salonunda toplandı. Toplantıyı Oda Başkanı Mehmet SOĞANCI yönetti. Sözlerine Suat Sezai Gürü Toplantı salonunu Oda hizmetine birlikte açmanın sevincini Danışma Kurulu ile paylaşmak istedikleri için kurulu bu salonda topladıklarını belirterek başlayan Oda Başkanı Mehmet SOĞANCI, Oda fiziki durumunun değişikliği ve kaynağı, son Danışma Kurulundan bu yana oluşan Oda - TMMOB ilişkileri, örgüt içinde tartışılmakta olan yönetmelik tasarıları basılan ve basımda bulunan Oda yayınları, Yönetim Kurulu'nda oluşan görev değişiklikleri, yapılan ve yapılmakta olan sempozyum ve kongre çalışmaları hakkında Kurul'a bilgi verdi. Oda Sekreteri Emin Koramaz, yapılan tüm Oda çalışmaları ve KMO'nun TMMOB aleyhine açtığı dava hakkında, Oda Saymanı Eli Ekber Çakar da Oda'nın Mali Durumu hakkında Danışma Kurulunu bilgilendirdi.

Danışma Kurulu tarafından oluşturulan gündeme göre sırasıyla, Sanayi Kongresi, Demokrasi Kurultayı, Doğal delegelik, KMO'nun açtığı dava perspektifinde TMMOB - Oda ilişkisi, tartışılmakta olan yönetmelik değişiklikleri, Şube etkinlik alanlarının yeniden belirlenmesi, Teknikerler Odası ve yönetmeliği, MMO'nun Makina Mühendisliği bilimleri ile olan ilişkisi, Kamuda çalışan üyelerin ücret tanımı, Odanın Teknik Hizmetleri alanları ile ilgili konularda Danışma Kurulu üyeleri görüş bildirdi.

Danışma Kurulu tarafından görev verilen ve Nurten Gültekin, Tahsin Akbaba ve Hasan Esen'den oluşan komisyon Danışma Kurulu Toplantısı sırasında Danışma Kurulu adına Eşber Yağmurdereli için, Danışma Kurulu adına Cumhurbaşkanı'na telgraf çektiler.

TMMOB MMO Danışma Kurulu Katılım Listesi

Kaya GÜVENÇ	TMMOB Yüksek Onur
Nergiz BİLGİN	TMMOB Yönetim K.Ü.
Mehmet SOĞANCI	Oda Başkan
Ömer GÜLTEKİN	Oda Bşk. Vek.
Emin KORAMAZ	Oda Sekreteri
Ali Ekber ÇAKAR	Oda Saymanı
Elif ÖZTÜRK	MMO Y.K. Üyesi
H. Basri ÖREN	MMO Y.K. Üyesi
Etem EROL	MMO Y.K. Üyesi
Yunus YENER	MMO Y.K. Yed. Üyesi.
Nurten GÜLTEKİN	MMO Y.K. Yed. Üyesi

Cengiz TEKİN	MMO Y.K. Yed. Üyesi
Tahsin AKBABA	MMO Y.K. Yed. Üyesi
S. Ersu HIZIR	Ankara Şb. Başkanı
C. Taki SAHAN	Ankara Şb. Saymanı
ismet ERDOĞAN	Ankara Şb. Y.K. Üyesi
Hüseyin ÖZGÜL	Ankara Şb. Y.K. Üyesi
Ercüment ŞEVLE	İstanbul Şb. Sekreteri
Fikret ŞAHİN	İstanbul Şb. Saymanı
Kazım UMDULAR	İzmir Şb. Sek.
Nihat KURTULUŞ	İzmir Şb. Y.K. Üyesi
Oğuz İNCEOĞLU	İzmir Şb. Y.K. Üyesi
Mahmut TEBERİK	Adana Şb. Başkanı
Yusuf TEK	Adana Şb. Sek.
A. Turan DÖRTDEMİR	Adana Şb. Say.
Remzi ERİŞLER	Bursa Şb. Sek.
Serhat GİRGIN	Kocaeli Şb. Başkanı
Süleyman DEMİRÇELİK	Kocaeli Şb. Bşk. Vek.
Hasan ESEN	Diyarbakır Şb. Başkanı
Süleyman EVCİLMEN	Antalya Şb. Başkanı
Eyüp SAYDAM	Antalya Şb. Say.
Nejdet KURNAZ	Samsun Şb. Başkanı
Hamdi ÇATALSAKAL	Samsun Şb. Bşk. Vek.
Hayri BAHADIR	Samsun Şb. Sek.
Ali GEBEŞ	Konya Şb. Sek.
Tufan TELETAR	Zonguldak Şb. Sek.
Nusret KARA	Zonguldak Şb. Say.
R. Erhan KUTLU	Eskişehir Şb. Sek.
Hakan ÖNAÇAN	Eskişehir Şb. Say.
Ali PERİ	G. Ant. Şb. Başkanı
Diğer METE	Edirne Şb Bşk. Vek.
Yusuf ÖZTUNÇ	İçel Şb. Başkanı
Ayhan KIZILTAN	İçel Şb. Sek.
Harun DEMİRTAŞ	Denetim Kurulu Üy.
Cengiz KÖSE	Denetim Kurulu Üy.
Zeki ESKİLER	Denetim Kurulu Üy.
A.Bülent SETBAŞ	Denetim Kurulu Üy.
Alaaddin EKSİN	Denetim Kurulu Üy.
Alattin LÜLE	Denetim Kurulu Üy.
Levent TOSUN	Onur Kurulu Üy.
Hayati SOYKAN	Onur Kurulu Üy.
A. Metin GÜRKAN	Onur Kurulu Üy.
Nezih YAŞAR	MEDAK Y.K. Ü
Turgay ŞİRVAN	MEDAK Y.K.Ü
Muzaffer ÖZDEMİR	Aksaray il Tem. Bşk.
Onur UYSAL	İstanbul Şb. Müd.
Doğan MAHALLECI	EİM-MEDAK
Erdoğan KİRİŞ	Denizli Şb. Y. Yön.

fa Kutr No : 987.....03.11.1997

İHD'nin oluşturacağı İnsan Hakları Özel Araştırma Kütüphanesi, Bilgi ve Belge Merkezi oluşturmasına katkıda bulunmak üzere İHD'nden hesap numarası istenmesine, üyelerin katkısı için Oda-Şube periyodiklerinde duyurulmasına, KARAR VERİLDİ.

fa Kxr No : 996.....03.11.1997

Ekteki yazının EGO Genel Müdürlüğü ve Büyükşehir Belediye Başkanlığına gönderilmesine, KARAR VERİLDİ.

3 Kasım 1997 günü Oda Yönetim Kurulu üyemiz Basri Ören ve üyemiz Ali Şafak Otobüs Dairesi Başkanlığı Atölyeler Müdürlüğünde mühendis olarak çalışmakta iken 1. ve 3. Bölge müdürlüklerinde görevlendirilmişlerdir. Meslektaşlarımızın daha fazla haksız uygulamalarla karşı karşıya kalmamalarını istiyoruz. Meslektaşlarımıza yapılan haksızlıklara karşı sonuna kadar yanlarında olduğumuzu belirtiyor, sizi bu haksız uygulamalarınızdan dolayı kınıyor ve bu haksız uygulamaların bir an önce düzeltilmesini istiyoruz.

TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI
YÖNETİM KURULU

fa Kar No : 1003.....10.11.1997

Ekli basın açıklamasının kamuya duyurulmasına, KARAR VERİLDİ.

Odamızda örgütlü sendika olan TEZ-KOOP-İŞ Sendikası 2 nolu Şube Yönetimi tarafından Odamız İstanbul Şubemizde teknik görevli olarak çalışan bir makina mühendisinin sendika üyesi olduğu için işten atıldığı doğrultusunda bir basın açıklaması yapılmıştır. Söz konusu teknik görevli 28.07.1997 tarihinde üç ay deneme süresi ile alınmış, deneme süresi içerisinde istenilen performans alınamadığı için 24.10.1997 tarihli İstanbul Şube Yönetim Kurulu önerisi ile Oda Yönetim Kurulumuzca 3.11. 1997 tarihinde iş akdi feshedilmiştir. İş akdi feshinin teknik görevlimizin sendikaya üye olması ile hiçbir ilgisi yoktur. Yine sendika tarafından işyeri temsilcisi atanması 04.11.1997 tarihinde tarafımıza tebliğ edilmiş olup, işyeri temsilcisi olarak atama yapılması iş akdi feshinden sonra gerçekleşmiştir. Bu durum sendika yönetimine 04.11.1997 tarih ve 4904 sayılı yazımız ile de bildirilmiştir. Ayrıca Odamız ile Tez-Koop-İş sendikası arasında bağitlanan toplu iş sözleşmesi gereği Oda teknik görevlileri sözleşme kapsamı dışındadır. Basın açıklamasında yer alan bilgiler tümüyle gerçek dışıdır. Hal böyle iken Makina Mühendisleri Odası'nın yasal haklarını kullanmasını anti-demokratik bir uygulama olarak göstermeye çalışmak anlaşılabilir bir tutumdur.

Söz konusu sendika Türkiye genelinde %40-%50 ücret artışları ile sözleşme bağitlarken, Odamız yıllardır enflasyon üzeri sözleşmeler yapmaktadır. Yine yıllardır Oda mali durumuna bağlı olarak, dönem içerisinde toplu-ış sözleşmesi dışında iyileştirmelerde yapılmaktadır. Yine söz konusu sendikanın Çalışma Bakanlığında yetki bile alamadığı dönemlerde, Oda Yönetim kurulumuz sendikasız çalışanlarını sendikaya üye olma noktasında teşvik ederek, sendikanın yetki almasını sağlamış, yetkisiz dönemlerde bile toplu iş sözleşmesi imzalamıştır. Yukarıdaki örnekler Makina Mühendisleri Odası'nın "bir işveren klübü" olmadığını, kaynakların çalışanlarca eşit paylaşımının yanında olduğunu, çalışanların örgütlülüğüne ve onların örgütlerine ne kadar değer verdiğinin en somut göstergeleridir. Makina Mühendisleri Odası 45.0000'i aşkın üyesi, ülke genelinde örgütlü olduğu, 18 şubesi ve yüzü aşkın il/ilçe temsilciliği ile düzenlediği yüzlerce etkinlik, demokrasi platformlarında almış olduğu etkin görevlerle demokrasi mücadelesine ne kadar önem verdiğini süslü sözlerle değil pratiği ile kanıtlamış bir mesleki demokratik kitle örgütüdür.

Gerek söz konusu sendika 2 nolu Şube yönetiminin çalışmalarını, gerekse Odamızı, Demokrat Kamuoyu Demokrasi mücadelesi içerisinde yakından tanımaktadır.

Değerlendirmeyi demokrat kamuoyunun dikkatlerine sunuyoruz.

TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI
YÖNETİM KURULU

fa Kast No : 1016.....17.11.1997

"TMMOB Makina Mühendisleri Odası Serbest Müşavirlik Mühendislik Büroları Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği"nin, "TMMOB Makina Mühendisleri Odası Şerbet Müşavirlik ve Mühendislik Hizmetleri ve Asgar Ücretler Yönetmeliği"nin, "TMMOB Makina Mühendisleri Odası Personel Yönetmeliği"nin, "TMMOB Makina Mühendisleri Odası Burs Yönetmeliği"nin, "TMMOB Makina Mühendisleri Odası İş Makinaları Kullanıcısı (Operatör) Kurs Yönetmeliği"nin ve "TMMOB Makina Mühendisleri Odası Teknik Görevli Süreli Hizmet Sözleşmesinin ekteki gibi olmasına ve Oda Genel Kuruluna taşınmasına, KARAR VERİLDİ.

fa Katar No : 1032.....25.11.1997

TMMOB ve KOSGEB arasında imzalanan ekli protokol gereği "AB Bilgi ve İşbirliği Hizmet Merkezleri" için gönderilen bilgisayarların İzmir, Bursa, Adana ve Eskişehir şubelerine gönderilmesine, KARAR VERİLDİ.

I. ULUSAL YANGIN SEMPOZYUMU

30 Ekim-1 Kasım 1997 tarihinde İçel'de gerçekleştirilen sempozyum ve sergi'nin açış konuşmasında Oda Başkanı Mehmet SOĞANCI şunları söyledi:

.....

Ülkemizde, siyasal sistemden kaynaklanan tüm oluşumlarda olduğu gibi Yangın konusu da ancak, ölüm haberleri ile can ve mal kaybının medyatik bir şekilde öne çıktığı durumlarda kamuoyunun dikkatinin çevrildiği, ateş sadece düştüğü yeri yakar deyiminde olduğu gibi birkaç istatistiki rakam ve birkaç üzüntü mesajı ile üzerinden geçilen ve bir dahaki sefere kadar unutulmuş bir olgu. Hepimiz biliyoruz konu ile ilgili birkaç gönüllü kuruluş, veya kimi belediye örgütlenmesi içinde yer alan ilgili birimler, üniversitelerde Meslek Yüksek Okullarında kurumsallaşma olmadan, özverili ama bütünsellikten uzak bir gönüllü çalışma. Bir yanda yangına plastik giysiler içinde giden ve yanarak ölen yiğit itfaiyeciler, öte yanda sadece törenlerde giyilmek üzere alınan gerçek itfaiyeci giysileri. Rivayeti çok nedenli bir anda çıkıveren konut ve sanayi yangınları ve sonunda ölen, yaralanan, işinden, aşından, yerinden olan onlarca insan. Milyarları aşan mal kayıpları. Söndürülemeyen, müdahale bile edilemeyen onbinlerce dekarlık orman yangınları. Daha bunlar gibi çoğaltılabilecek onlarca değil, binlerce olumsuz örnek. Yangında ülkemiz gerçeği bu. Hepimiz biliyoruz.

Değerli katılımcılar,

İşte üç gün boyunca sürecek olan bu sempozyumda, otuzu aşkın bilim adamı ve uzman bu olumsuzluk nasıl ortadan kalkacaktır? Bunun resmini çizmeye çalışacaklar. Eksiklikleri, yanlışları dile getirecekler. Nasıl olması gerektiğini söyleyecekler. Siz değerli katılımcılar da görüşlerinizle bu resmin çizgilerini netleştireceksiniz. Bir yandan yangında eğitim ve kurumsallaşma tartışılırken öte yandan yangın güvenlikleri ve yangın teknikleri ve olası talepler dile getirilecek. Tartışmalara, görüşlere de Odam, ilgili temsilcileri ile konunun taraflarından biri olarak katılacak, görüşlerini dile getirecek. Odam,

Yangına karşı öncelikle toplumun eğitilmesi gereğini,

• Üniversitelerde yangın mühendisliği eğitiminin bir alan olarak ele alınması gereğini,

• Yangın önlemenin yolunun özellikle kentlerin ve yaşamın altyapı sorunlarının aşılmasından geçtiği gerçeğini,

• Yangın ile ilgili mevcut kurumların, yönetmeliklerin ve mevzuatın günümüze uyarlanması gerektiğini,

• Yangının aslında hiç de önlenemeyecek bir şey olmadığı -yeter ki sorunun üzerine akılcı, bilimsel ve çağdaş yöntemlerle gidilsin- görüşlerini elinden geldiğince ve dili döndüğünce anlatmaya çalışacak.

.....

ENDÜSTRİ-İŞLETME MÜHENDİSLİĞİ KURULTAYI

29 Kasım 1997 tarihinde İzmir'de gerçekleştirilen kurultayın açış konuşmasında Oda Başkanı Mehmet SOĞANCI şu konulara değindi.

.....

Bugün gerçekleştirmekte olduğumuz bu kurultay, Endüstri-İşletme Mühendisleri ve Makina Mühendisleri Odası açısından birkaç noktada önemlidir.

Bugün burada ülkenin çeşitli yerlerinde ve kendi meslek alanları açısından farklı noktalarda çalışmakta olan Endüstri-İşletme Mühendisleri bu kurultay vesilesi ile bir araya gelmiştir. Meslek dalları ile ilgili sorunlarını ve sorunların çözüm yollarını tartışacaklar, görüş üreteceklerdir. Bu kurultay öncelikle bu nedenle önemlidir. Örgütün Endüstri-İşletme Mühendislerine yönelik hazırlanmış olduğu ilk kurultaydır. Bundan dolayı önemlidir.

Bilindiği gibi Makina Mühendisleri Odası yapısı içinde yer alan makina mühendisliği dışındaki mühendislik dallarına yönelik olarak örgütsel yapının içinde Meslek Dalı Ana Komisyonları yönetmelik çerçevesi içinde kurulabilmektedir. Meslek Dalı Ana Komisyonlarının kurulmasındaki amaç, meslek dalı üyeleri arasında örgütlenme ve dayanışmayı güçlendirecek politikaların oluşturulması, meslek dalına özgü çalışmaların yapılması, bilgi ve deney birikiminin oluşturulması, Oda birimlerinde yürütülecek meslek dalı çalışmalarının eşgüdümlemesi, meslek dalının geliştirilmesi, düzeyinin yükseltilmesi ve çıkarlarının korunmasıdır. Oda içerisinde oluşturulan EİM-MEDAK'ın dönem içi faaliyetlerinin bir üst organizasyonu biçiminde şekillenen bu Kurultay ME-DAK'ın önemli bir etkinliğidir. Bundan dolayı önemlidir.

Değerli konuklar, değerli katılımcılar,

Kamuya olan sorumluluğun bilincinde çalışmalarını yürüten Odamız, ülkenin sanayileşmesi, ve demokratikleştirilmesi yönünde, ekonominin rant ekonomisinden üretim ekonomisine dönüşmesi yönünde taraftır ve elinden geldiğince, dili döndüğünce bu taraf olma durumunu sürdürmektedir. Bu kurultay vesilesi ile siyasal iktidara, onun siyasal temsilcilerine, ülkeyi yönetme iddiasında olanlara diyoruz ki, eğer ülkenin aydınlık geleceğini gerçekten düşünüyorsanız Makina Mühendisleri Odası ve benzeri meslek odalarının çalışmalarını dikkatle izleyiniz. Onların birikimlerinden yararlanınız, söylediklerine kulak veriniz. Bu salonlardan çıkan düşüncelere değer veriniz.

Gene bu kurultay vesilesi ile siz Endüstri-İşletme Mühendisi arkadaşlarıma diyoruz ki; Eğer odaya henüz üye değilseniz, hemen bu kurultay sonrasında üye olunuz. Çevrenizde birlikte çalışmakta olduğunuz meslektaşlarımızı Odamıza üye yapınız. Şube Genel Kurulları sürecine girdiğimiz şu günlerde, bağlı bulunduğunuz Şube Genel Kurullarına gidiniz. Daha demokratik, daha işlevsel bir Oda örgütlülüğü için görüşlerinizi bildiriniz, kendinizi ifade ediniz. Yeni dönemde Şubenizde oluşturulacak Meslek Dalı Komisyonu çalışmalarına aktif olarak katılınız.

.....

'97 SANAYİ KONGRESİ

TMMOB adına Odamız yürütücülüğünde gerçekleştirilen '97 Sanayi Kongresi 18-20 Aralık 1997 tarihlerinde gerçekleştirildi. Açılışta Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, TMMOB Başkanı Yavuz Önen, Oda Başkanı Mehmet Soğancı, Denizli Milletvekili Hilmi Develi, Bursa Milletvekilleri Ali Rahmi Beyreli ve Hayati Korkmaz birer konuşma yaptılar. Oda Başkanı Mehmet Soğancı şunları söyledi.

Sayın Cumhurbaşkanı, Sayın Milletvekilleri, Sayın Konuklar, Değerli Katılımcılar, TMMOB ve Bağlı Odaların Değerli Yöneticileri, Sevgili Meslektaşlarım, Sevgili Basın Mensupları;

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına Odamız tarafından düzenlenen 1997 Sanayi Kongresi'ne hoşgeldiniz. Hepinize MMO adına OYK adına ve Oda Başkanı sıfatı ile saygılar sunuyorum.

Bilindiği üzere kırk yılı aşkın geçmişi olan MMO'nun ülke çapında bugün itibarıyla ulaştığı üye sayısı 45.000. Örgütümüz ülkenin her bölgesinde, üyesinin olduğu her yerde 18 Şube ve 100'ü aşkın İl ve İlçe temsilcilik/eriyle örgütlenmiş durumda. Sadece örgütlü üyesinden aldığı güç ile çalışmalarını yürüten Odamız, meslek alanlarına ilişkin olarak kamunun bilgilendirilmesini sağlamaya yönelik platformlar oluşturmaya çalışmakta, oluşan platformlarda yer almakta ve bu platformlarda oluşan görüşleri ilgili yerlere ulaştırmadaki ısrarlı ve takipçi tavrını sürdürmektedir.

Bu dönem içinde yapılan çalışmalardan bir kaç örnek vermek gerekirse; Mayıs'ta Ankara'da Ulaşım ve Trafik, Haziran'da yine Ankara'da Çevre ve Enerji, Eylül'de Bursa'da Çağdaş Kentleşme ve Sanayileşme, Ekim'de İstanbul'da 3. Makina Mühendisliği ve Eğitimi, Denizli'de 21. Yüzyıla Doğru Denizli Sanayi, Eskişehir'de 2. Ulusal Ölçümbilim, Mersin'de Yangın Teknolojisi, Kasım'da Bursa'da 5. Otomotiv ve Yan Sanayii, Kırklareli'nde 2. Trakya'da Sanayileşme ve Çevre, Ankara'da Kaynak Teknolojisi, İzmit'te 3. Ulusal Kağıt Sanayii, İzmir'de 3. Ulusal Tesisat Mühendisliği ve gene İzmir'de Endüstri Mühendisliği Kongre ve Sempozyumlarını gerçekleştirdik.

TMMOB'ye bağlı 23 Oda'dan biri olan Odamız tarafından bu dönemde yapılanlar bunlar. Bu çalışmalar, Birliğe bağlı diğer Odalarımızın çalışmaları ile birlikte düşünüldüğünde sanırım TMMOB ve bağlı Odaları kamuya olan sorumluluklarını, her dönem olduğu gibi bu dönemde de yerine getirmişlerdir demek yanlış olmayacaktır. Bilinmektedir ki MMO ve Birlik tüm çalışmalarında konunun tüm taraflarını biraraya getirmeye çalışmakta, konu ile ilgili söyleyecek sözü olanlara sağladığı platformlarda konuşma hakkı tanımaktadır. Örgütümüz bundan böyle de her çalışmasında bu anlayışı devam ettirme bilinci ve kararlılığı içerisinde.

İşte bugün burada TMMOB adına düzenlediğimiz 1997 Sanayi Kongresinde biraradayız. Ben örgütüm adına bu Kongrenin gerçekleşmesini sağlayan Düzenleme Kurulu Üyelerimize, Yürütme Kurulu Üyelerimize, Kongre Sekreteriyamıza ve Makina Mühendisleri Odası

merkez çalışanı arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Kongrede ilk oturumda sunulacak Anadolu Sanayisi Araştırma Raporunu Örgütümüz adına hazırlayan Doç. Dr. Sevil KİŞOĞLU'na, Dr. Ahmet Haşim KÖSE'ye, Dr. Ahmet ÖNCÜ'ye, Dr. Gülsen ÇAKIR'a teşekkür ediyorum. Bu kongreye gerek bildirileni ile katılarak, gerekse yapılacak tartışmalarda kişisel görüşlerini dile getirecek tüm bilim adamı, uzman ve siz değerli katılımcı arkadaşlarımıza da peşinen teşekkür ediyorum. Bu kongre için maddi desteklerinden dolayı Kültür Bakanımız Sn. İstemihan TALAY'a ve Kültür Bakanlığımıza ayrıca teşekkürü borç biliyorum.

Değerli Konuklar, Değerli Katılımcılar,

Dünyada esas olarak istikrarsızlığın arttığı, egemen sermaye yapıları arası hegomanya mücadelesinin derinleştiği, küreselleşmenin yanı sıra bloklaşmanın yaşandığı, mali sermayenin denetlenemez bir akışkanlığına kavuştuğu, milliyetçilik dalgalarının yükseldiği, güçsüzlerin dışlandığı, doğal ve tarihsel çevrenin tahrip edildiği bir süreç yaşanıyor. Dünyadaki süreçlerden süphesiz etkilenen ülkemiz de, 80'li yılların tükenmesi ile birlikte serbest piyasa ve liberal demokrasi düzeninin tek evrensel düzen olduğu, en mükemmel sistemin kapitalizm olduğu anlamına gelen Yeni Dünya Düzeni teorilerinin aslında ne olduğunun açıkça görüldüğü günler yaşanıyor. Özelleştirme ile kamusal çıkar fikri yıpratılıyor, şeriatçı hareketler geliyor, ırkçılık saldırganlaşıyor, kültürel hayat kısırlaştırılıyor. Sistemin siyasi ve ekonomik programı ile olumsuzlukların tüm faturası geniş halk yığınlarına çıkarılıyor. Gelir dağılımındaki adaletsizlik utanç verici boyutlara erişiyor. Enflasyon, işsizlik, yoksulluk katlanarak büyüyor. Tarihinin sorunlu dönemlerinden birini yaşıyor ülkemiz. Tesadüfi bir Suşurluk kazası ile ortaya çıkan gerçekler bir yılı aşkın bir süredir belgelenemiyor. Buna karşılık Kamu Emekçi Sendikaları üyesi olan memurlar iş bırakıyor. DİSK sendikal haklar için ülkeyi yürüyerek dolaşılıyor, öğrenciler Kızılay'da demokratik-özerk üniversite taleplerini dile getiriyor. Kim ne derse desin ülkenin gündemi bu. En azından bizim bulunduğumuz noktadan, odamızın bulunduğu noktadan görünüşü bu.

Değerli Konuklar, Değerli Katılımcılar,

Ülkenin bu gündeminde, TMMOB adına 1997 Sanayi Kongresini bugün başlatıyoruz.

"97 Sanayi Kongresi, ekonomilerin uluslararası düzeyde yeniden yapılandırıldığı bir dönemin netleşmeye başladığı zaman dilimine rastlamakta. Yeni teknolojik paradigma ile sosya-örgütsel alt sistem arasındaki ilişkiler, yakın geleceğin ip uçlarını vermekte, bilim-teknoloji-sanayi sarmalı siyaset yanında siyasalari ile de iktidar olmanın koşullarını düzenlemekte. Global ve yerel katmanların artan ağırlığı üretimin ve hizmetin örgütlenmesini zenginleştirirken, bu yaygınlaşmanın ve hareketliliğin ulusal katmana olan borcunu iyi bilen gelişmiş ülkeler bu avantajlarını alabildiğine değerlendirmekte, "Ulusal Yenilik Rüzgarlarının dayattığı modalar aracılığı ile ekonomik ve entellektüel egemenliklerini pekiştirmekte. Dünyayı ve Türkiye'yi karşılaştırmalı olarak izlemeye ve yorumlamaya çalıştı-

ğımız yakın dönem Sanayi Kongreleri dizisini işte böyle bir resim içinde yerel dinamikleri öne çıkaran toplu bir bakış ile bu çerçevedeki tartışmaları noktalamayı istedik. Kongre Yürütme Kurulumuz demektedir ki, "Yarın kanımızca artık bugündür."

Değerli Konuklar, Değerli Katılımcılar,

Kamuya olan sorumluluğun bilincinde çalışmalarını yürüten Odamız ve Birliğimiz, ülkenin sanayileşmesi ve demokratikleştirilmesi yönünde, ekonominin rant ekonomisinden üretim ekonomisine dönüşmesi yönünde taraftır ve elinden geldiğince dili döndüğünce bu taraf olma durumunu sürdürecektir.

Ben Odam adına, her zaman olduğu gibi, üretim ekonomisinin rant ekonomisinin yerini aldığı, demokratik, çetesiz ve geleceği aydınlık bir Türkiye'de bizlerin ve çocuklarımızın özgürce yaşayacağı ütopyasının hiç de gerçekleşmeyecek bir şey olmadığı inancı ile hepimizi saygıyla selamlıyor, yeniden hoşgeldiniz diyorum.

97 SANAYİ KONGRESİ DEĞERLENDİRMESİ

18-20 Aralık 1997 günlerinde yapılan ve iki yılda bir düzenlenen bu Sanayi Kongreleri Dünyanın ve Türkiye'nin ve yerel dinamikleri öne çıkararak toplu bir bakış açısı içerisinde ele alınmıştır.

"97 Sanayi Kongresi Toplu Bakış" Teması kapsamında ele alınan kongre; Anadolu Sanayileri Araştırma raporu, Düny Ekonomisindeki Gelişmeler ve Sanayileşmenin Yeni Boyutları, Devlet ve Sınıfların Yeniden Yapılanması, Toplumsal Değişim Sürecinde İstihdam ve İş gücü Eğitimleri, Sanayi ve Teknoloji Stratejisi için ipuçları başlıklarından oluşan toplam beş oturumda, araştırma bulgularına dayalı tebliğler sunulmuştur. Farklı disiplinlerden oluşan ve konuşma sırasına göre; Doç. Dr. Sevil Kişoğlu, Dr. Ahmet Haşim Köse, Dr. Ahmet Öncü, Dr. Gülsen Erenler Çakar, Doç. Dr. Hacer Ansal, Prof. Dr. Erdoğan Sorel, Prof. Dr. Haldun Gülaalp, Yard. Doç. Dr. Mehmet Türkaý, Doç. Dr. Oktar Türel, Dr. Tülin Ongen, Prof. Dr. Yakup Kepenek, Doç. Dr. Aziz Konukman, Dr. Aykut Göker, Prof. Dr. Metin Durgut, Doç. Dr. Haluk Geray, Haluk Zontul'dan oluşan akademisyen, bürokrat ve teknokratların araştırma bulgularına dayalı sundukları tebliğler; oldukça seçkin, bürokrat, politikacı ve basın mensupları tarafından yoğun bir ilgi ile izlenmiştir.

Kongrenin oturumlarına ve farklı disiplinler tarafından incelenmesi ve gelişme eğilim içerisinde olan ve Anadolu'da ortaya çıkan bu yerel sanayileşme dinamiklerinin varsayılan ipuçları ile ilgili gelişme eğilimlerinin beklenen düzeyde olup olmadıklarını araştırmak amacıyla "Anadolu Sanayileri" konulu çalışma gerçekleştirilmiştir.

Bu araştırmada "Anadolu Sanayileri" olarak yorumlanan yerel sanayileşme odaklarındaki firmaların;

- Genel, işveren, çalışan, teknoloji ve organizasyon yapıları,
- Yerel ve merkezi yönetimlerden beklentileri, ortaya konulmaya çalışılmış ve gözlemler sunulmuştur.

Çalışmada; işyeri sayısı, istihdam ve katma değer ölçütleri baz alınarak, gıda-içki, dokuma-giyim eşyası ve deri, orman ürünleri ve metal eşya sanayi araştırma kapsamı içine alınmıştır. Bu sanayiler ile ilgili veriler; Denizli, Gaziantep, Kahramanmaraş, Konya, Çorum ve Edirne illerindeki firmalardan elde edilmiştir. Verilerin elde edilmesinde kullanılan bilgi toplama formu bu illerde bulunan Makina Mühendisleri Odası şubelerinde görevli arkadaşların yardımıyla uygulanmıştır. Bilgi toplama formu ile elde edilen veriler SPSS bilgisayar paket programından yararlanılarak değerlendirilmiştir.

"97 Sanayi Kongresi Toplu Bakış" kapsamında ele alınan bu çalışma kongre temasında da belirtildiği gibi yerel dinamikleri öne çıkaran bir "ilk" olma niteliği taşımaktadır.

Araştırmanın örnekleme; ülkenin sanayi yapısını yansıtabilecek şekilde ağırlıklı küçük ve orta ölçekli sanayi işletmeleri üzerinde yoğunlaştırılmış ve yaklaşık 600 işletmeyi kapsayan bir çalışmadır.

Bu çalışmaların bulgularında;

- Türkiye Sanayi İşletmelerinin yaklaşık % 95'ini, kayıtlı çalışanların %50'sini kapsarken bu işletmeler sanayi katma değerinin ancak % 15'ini yaratabildiklerini,
- Ülkede ve dünyada yükselen liberal görüşlerin sanayiciler arasında politik bir söylem olarak kaldığını, kendilerini "devletçi" veya "liberal" olarak görenlerin sonuçta devletten ekonomik, sosyal ve toplumsal yaşama ilişkin kapsamlı ve sistemli düzenlemeler beklediklerini,
- Sosyal güvenlik kuruluşlarındaki kayıtlı olanların toplum istihdamdaki payı % 53 olup istihdam edilenlerin % 47'si kayıtsız çalışmaktadır. İstihdam edilen kadın nüfusunun içinde kayıtsız çalışanların oranı % 78 gibi yüksek bir yapa sahip olduğunu,
- Kurumsallaşmayı başaramamış ve erkek yöneticilerin hakim olduğu ve yüksekökol mezunlarının toplam içindeki oranının yalnızca % 14 lduğunu,
- Kurumsallaşmayı başaramamış ve erkek yöneticilerin hakim olduğu ve yöneticilerinin de eğitim düzeyinin düşük olduğunu,
- İmalat sanayidnde; işgücünün nitelsiz olduğu, ücretlerin piyasa koşullarına göre belirlendiği, sendikalaşmanın çok düşük seviyede olduğu,
- Rekabet gücü düşük ve ithalata dönük makine kullandıkları,
- Zanaat tipi teknolojik yapılar kullanıldığını, ortaya koymaktadır.

III. ULUSAL TESİSAT MÜHENDİSLİĞİ KONGRESİ SONUÇ BİLDİRGESİ

20-23 Kasım 1997 tarihleri arasında, Makina Mühendisleri Odası adına İzmir Şubesi yürütücülüğünde İzmir'de Büyük Efes Oteli'nde gerçekleştirilen III. ULUSAL TESİSAT MÜHENDİSLİĞİ KONGRESİ'ni 20 dernek, kurum ve kuruluş desteklemiş, Kongre'de 64 bildiri oturumlarda sunulmuş, Kongre kapsamında 3 panel gerçekleştirilmiştir. Kongre'ye paralel olarak düzenlenen

sergiye ülkemizin tesisat mühendisliği alanında ürün ve hizmet üreten 76 kurum ve kuruluşu katılmıştır. Kongreyi 671 kayıtlı delege olmak üzere 1000'e yakın mühendis, mimar ve teknik eleman izlemiş, sergi ise 3000'i aşkın kişi tarafından ziyaret edilmiştir.

Teknik oturumlarda insan sağlığı ve üretkenliği açısından konforlu yaşam hacimlerinin oluşturulması, çağdaş bilgi ve teknolojiye uygun ısıtma, soğutma, havalandırma, iklimlendirme endüstrisindeki yeni teknolojiler, Tesisat Mühendisliği Eğitimi, Mimarlık Hizmetleri, Tasarım, Çevre, Hava Kalitesi ve Kontrolü, Enerji Tasarrufu, Isı Teknolojisi, Buhar Kazanları, Isı Geri Kazanım Sistemleri, Tekstil Sektörü, Klima, Hastahane Atıkları, Yanma Sistemleri, Atık Gaz Arıtması ve Teknolojisi, Boru ve Sanayi Kuruluşlarında ve Binalarda Enerji Tasarrufu, Yangın Güvenliği, Doğal Gaz Tesisat Uygulamaları, LPG tesisleri, HVAC Sistemlerinde çeşitli yenilikler, Jeotermal Enerji ile Isıtma, Su Basınçlandırma Sistemleri, Tesisat Mühendisliği ile ilgili Şartnameler, Lejyoner Hastalığı konuları 18 oturumda ele alınmıştır.

Panellerde ise "Mühendislik Etiği", "Gümrük Birliği Sürecinde Tesisat Malzeme Ekipmanları Sanayi ve Tesisat Mühendislerinin Durumu" ve "Tesisat Mühendisliği ile İlgili Yasal Mevzuata Bakanlıklar, Yerel Yönetimler, Odalar ve Dernekler Açısından Bakış" konuları tartışılmıştır.

Kongre'de bu dönem ilk kez uygulanan sabah toplantılarında ise "MMMO Tesisat Mühendisliği Yayınlarının Geliştirilmesi", Tesisat Mühendisliği Meslek İçi Eğitimi" ve "MMMO Tesisat Mühendisliği Uzmanlık ve Belgelendirme Yönetmeliği Hazırlıklarına İlişkin Görüş ve Öneriler" başlıklarında çalışmalar yapılmıştır.

Kongre sırasında tesisat mühendisliği ve ilgili alanlarda gerçekleştirilen yukarıdaki tartışma ortamlarında katılımcıların eğilimleriyle aşağıdaki konuların kamuoyuna duyurulmasına karar verilmiştir.

- Genelinde Makina Mühendisliği, özelinde Tesisat Mühendisliği ahlakı (etiği) ile ilgili hususların (kendine, örgütüne, topluma karşı görev, sorumluluk ve ödevlerinin) MMO önderliğinde sektörle ilgili sivil, resmi kurum ve kuruluşların görüşlerinin de alınarak MMO Tüzük ve Yönetmeliklerinde ödül ve yaptırımları ile birlikte düzenlenip uygulanması için çalışma yapılmasına yönelik olarak, bu düzenlemelerin 1998 yılı ilk 6 ayı içinde bitirilmesi, aynı konunun TMMOB Genel Kurulu'na taşınması hedefi belirlenmiştir.
- Tesisat konusundaki MMO yayınları çevre bilinci ve gelişen teknolojiye bağlı olarak, değişen standartlar ışığında geliştirilmelidir.
- Tesisat alanı ile ilgili meslek kuruluşları, üniversiteler, dernekler, kamu ve özel sektör kuruluşları ile işbirliğinin güçlendirilerek yapılan meslek içi eğitim programlarına süreklilik kazandırılmalı ve yaygınlaştırılmalıdır.
- Türkiye'nin hukuki ve teknik alt yapısal hazırlıklarını tamamlayamadan Gümrük Birliğine girmesinin sancılı tüm sektörlerde olduğu gibi tesisat sektöründe de hissedilmektedir. Standart, kalite, belgelendirme ve benzeri sistemlerimizin Birlik Mevzuatına uyum-

laştırma çerçevesinde, tüm ilgili kesimlerin yer alacağı Ulusal Akreditasyon Kurul ve alt kurumları ivedilikle oluşturulmalıdır. Gümrük Birliğinin uzun erimde ekonomik birliğe gidişin bir ön adımı olduğu ve ileride işgücünün de serbestçe dolaşacağı bilinciyle gerek üniversiteler, gerekse de Odamızca mühendislerin akreditasyonuna ilişkin yapılan çalışmalar hızlandırılmalıdır.

- Birinci ve ikinci kongrede ele alınan konular çerçevesinde "uzman mühendislik" uygulamasına geçiş amacıyla Odamızca sürdürülen çalışmalar sonucunda hazırlanan "Uzmanlık ve Belgelendirme Yönetmeliği" taslağının geliştirilmesi doğrultusunda ilgili tüm kesimlerin görüş ve önerileri alınarak gerekli düzenlemeler yapılmalı ve Oda Genel Kurulu'na taşınmalıdır.
- Tesisat Mühendisliği alanında mevcut olan üst yapı (kanunlar, yönetmelikler, standartlar, yapı kotları) gözden geçirilip, mevcutlar uluslararası yapıya uygun hale getirilmeli, eksiklikler tamamlanmalı ve bu çalışmalar kısa bir zamanda sonuçlandırılarak uygulamaya sokulmalıdır.
- Yapı İşleri Makina Tesisatı Genel Teknik Şartnamesi, Birim Fiyat Tarifeleri ve Devlet ihale Kanunu gelişen teknolojiye uygun hale getirilmelidir.
- Tesisat mühendisliği alanında kavram kargaşasının önüne geçilmesi doğrultusunda "dil birliği" çalışmalarına ivedilikle başlanmalı ve tesisat konusunda ortak bir teknik dil yaratılmalıdır.
- Kamu yatırımlarında tesisat denetimlerinde gerekli özen gösterilmemekte, ulusal ve uluslararası standart dışı uygulamalarla karşılaşmaktadır. Bu durum özellikle hastanelerde kamu sağlığını tehdit eder boyutlara ulaşmıştır. Bu konuda kamuoyu bilinçlendirilmeli ve ilgililerin gerekli önlemleri alması yönünde kamuoyu baskısı oluşturulmalıdır.
- II. Kongrede oluşturulan "Yapı Teknolojisi Tesisat Danışma Konseyi" çalışmaları; kuruluş amaçları doğrultusunda "Yapı Teknolojisi Tesisat Danışma Kurulu" adıyla tesisat alanındaki ilgili diğer tüm kurumların katılımını hedefleyerek, Oda'nın başkanlığında sürdürülmelidir.

KAYNAK TEKNOLOJİSİ İ. ULUSAL KONGRESİ SONUÇ BİLDİRGESİ

13-15 Kasım 1997'de Makina Mühendisleri Odası'nca Ankara Şube yürütücülüğünde Ankara'da Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kültür ve Kongre Merkezi'nde düzenlenen Kaynak Teknolojisi I. Ulusal Kongre ve Sergisi'ne bu alanda faaliyet gösteren 65 firmadan 216 kişi katılmıştır.

Kongre kapsamında düzenlenen ve iki bölümden oluşan serginin birinci bölümünde üretici-kullanıcı firmalar, ikinci bölümde ise Fotoğraf Sanatı Kurumu ile birlikte düzenlenen ve oldukça ilgi gören "Kaynak ve Yaşam" konulu fotoğraf yarışmasında dereceye giren ve sergilemeye değer görülen fotoğraflar yer almıştır.

Kongre süresince 6 teknik oturumda kaynak konusunda eğitim - belgelendirme, bilimsel-teknolojik araş-

tırma ve uygulamaya yönelik konularda toplam 20 bildiri sunulmuştur. Ve kongrenin son gününde gerçekleştirilen panelde kaynak alanında örgütlenme tartışılmıştır.

Kongre panelinde, konuya yakın ve hakim, panelistler ve katılımcılar birlikte tartışmış ve tartışmaların sonucunda ortak görüşler oluşmuştur. Salondaki tüm kişiler bu tür çalışmaların devamının gerekli olduğu konusunda birleşmiş ve bundan sonra yürütülecek çalışmalar için aşağıdaki eğilimler oluşmuştur.

- Ülkemiz dahilinde teknik anlamda yardımcı ve özellikle düzenleyici olacak, uluslararası platformda Türkiye'yi temsil ederek özellikle eğitim-belgelendirme alanında dünya kaynak organizasyonları ile paralel haklar elde edebilecek nitelikte bir örgütlenme çalışması gereklidir.
- Makina Mühendisleri Odası örgütlenme çalışmasında da sekreteryalığı yürütmeli, koordinasyon, duyuru ve yazışmaları gerçekleştirmelidir.
- Örgütlenme çalışmasını başlatmak üzere öncelikle Ankara, İstanbul ve İzmir'de "alt çalışma grupları" oluşturulmalıdır.
- Alt çalışma grupları sekreteryaya tarafından panelistlerle yapılacak yazışmalarda gelen öneriler doğrultusunda oluşturulacaktır.
- Alt çalışma gruplarının koordinasyon toplantısı en kısa zamanda Ankara'da sekreteryanın çağrısı ile yapılacaktır.

21. YÜZYILA DOĞRU DENİZLİ SANAYİİ SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRGESİ

17-18-19 Ekim 1997 tarihlerinde TMMOB Makina Mühendisleri Odası adına Denizli Şubesi yürütücülüğünde Çatalçeşme Oda Tiyatrosu'nda gerçekleştirilen 21. YÜZYILA DOĞRU DENİZLİ SANAYİİ SEMPOZYUMU'nu 11 dernek, kurum ve kuruluş desteklemiş, sempozyumda 40 bildiri 2 ayrı salondaki oturumlarda sunulmuş, sempozyum kapsamında 2 panel gerçekleştirilmiştir. Sempozyomu 500'ün üzerinde bilim adamı, bürokrat, sanayici, teknik eleman izlemiş, oturumlardan sonraki tartışmalar bölümlerinde soru ve konuşmalarıyla sempozyuma önemli katkılarda bulunmuşlardır.

İki ayrı salonda gerçekleştirilen 10 oturumda; Geleşmede Sanayi Üniversite işbirliği, Sanayileşmede Enerji-Çevre Sorunları, Sanayinin Sosyal Yaşama Etkileri, Tekstil Sektöründe İleri Teknoloji Uygulamaları, Denizli Sanayisinin Yapısal Özellikleri, Denizli Sanayisi İstatistikleri, Denizli Sanayisinde 21. Yüzyıl Stratejileri, Tekstil Dışı Sektörlerde Denizli Sanayisinin Durumu, Kobiler, Toplam Kalite Yönetimi konuları ele alınmıştır.

Birinci gün yapılan "Tekstil Sanayimizin Dünü Bugünü Yarını" konulu panelde Denizli'nin önde gelen sanayicileri Denizli ve ülke tekstil sanayimizin dünü ve bugünü değerlendirmişler, sektörde gelecekte yapılması gerekenlerle, tekstile alternatif olabilecek sektörler konularında görüş ve önerilerini sunmuşlardır. 19 Ekim 1997 günü yapılan Değerlendirme Paneli'nde ise sempozyumu destekleyen kuruluş temsilcileri değerlendirmelerini aktarmışlardır.

Sempozyumun Denizli'deki sanayi ile ilgili tarafların bir araya geldiği önemli bir tartışma platformu oluşturduğu vurgulanarak, sempozyum kapsamındaki panel, oturum ve tartışmaların değerlendirilip sonuçlarının kamuoyuna açıklanmasının gerekli olduğu konusunda görüş birliğine varılmıştır. Ayrıca aşağıdaki konuların kamuoyuna duyurulmasına karar verilmiştir.

- Denizli'de tekstil sektörünün, oluşan potansiyeli ile, gelecek için ümit verdiği, bu sektörde ürün çeşitliliği, marka, patent gibi konulara önem verilmesi gerektiği, Denizli sanayisini daha yukarılara taşımak için başka sektörlere yönelmenin zamanının geldiği kanısı doğmuştur.
- Denizli sanayisini bugünlere getiren altyapının, taşıyabileceği son sınırlara geldiği ortadadır. Mevcut altyapının sanayii daha yukarılara taşıması mümkün görülmemektedir. Sanayinin hızlı gelişimi beraberinde sosyal ve kentsel sorunları da getirmektedir. Her geçen gün büyüyen bu sorunları karşılayacak girişim ve yatırımlar çok yetersizdir.
- Sanayileşmenin hızlı olduğu yerlerde ve dönemlerde, doğal kaynaklar genellikle bilinçsizce kullanılıp, gelecek kuşaklar düşünülmemektedir. Denizli sanayii aynı süreci yaşamakta ve kendisinden önce sanayileşmiş kentlerdeki yanlıgıyı ısrarla takip etmektedir.
- Denizli sanayiinin en güncel sorunlarından birinin kalifiye işgücü olduğu, ancak bu eksikliğin giderilmesi yönünde halen ciddi adımlar atılmadığı tespit edilmiştir.
- Denizli sanayiinin Pamukkale Üniversitesi'nin sağladığı potansiyeli yeterince kullanmadığı gözlenmiştir. Ancak bu yönde işbirliği arzusu her platformda ifade edildiği için, bu potansiyelin değerlendirilmesine yönelik yöntemlerin zamanla bulunabileceği inancı doğmuştur.
- Denizli sanayiinin toplam kalite kavramına halen yeterli duyarlılığı göstermediği gözlenmektedir.
- Denizli sanayiinin durumunu ortaya koyacak, sağlıklı bir envanter çalışmasının eksikliği duyulmaktadır.

BURSA'DA SANAYİLEŞME VE ÇAĞDAŞ KENTLEŞME SEMPOZYUMU DEĞERLENDİRMESİ

25 Eylül 1997 tarihi Bursa açısından önemli bir gündü. Türk Mühendis ve Mimarlar Odaları Birliği'ne (TMMOB) bağlı Odaların Bursa Birimlerince katkı konularak gerçekleştirilen ve TMMOB Makina Mühendisleri Odası Bursa Şubesi'nce organize edilen "BURSA'DA SANAYİLEŞME ve ÇAĞDAŞ KENTLEŞME" sempozyumunda ve sonrasında yaşananları burada özetle belirtmek gerektiğine inanıyoruz. Çünkü bunlar özlü sonuçlara dönüşen yargılar içermekte; Yerel basın ve televizyonlarda sempozyum öncelikle katılım boyutuyla değerlendirildi. Basın ve televizyon kuruluşları katılım azlığını belirtmede, amacı aşarak sempozyumun fiyasko olduğunu (!) kanıtlamaya çalıştılar. Oysa sempozyumun öncesinde Şube Başkanımız televizyondan tüm çalışmalara karşın katılımın düşük olabileceğini ve salonda 1 kişi de olsa Bursa'yla ilgili görüşle-

rin anlatılacağını vurguladı. Ayrıca yapay katılımlara da gerek yoktu. 1,5 yıldır sürdürülen çalışmanın katılım boyutu öne sürülerek etkinliğin fiyasko şeklinde nitelenmesi garip bir gayretkeşliği (!) içeriyordu.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası bu sempozyuma yaklaşık 2,5 milyar lira ve 1,5 yıllık zamanını harcadı. Ortaya konulan sempozyum Bildiriler Kitabıyla Bursa'yla ilgili tarımdan, nüfusa, sanayileşmeden, su varlığına, orman yapısından, katı atık sorununa kadar çeşitli konularda son derece somut verilerle donatılmış bir kaynak oluşturuldu. Bu kitapta Bursa'yla ilgili görüş oluşturacak, yazı yazacak bir köşe yazarı; parti çalışmalarında Bursa'yla ilgili görüş oluşturacak bir partili; Bursa'yı yönetenler ve Bursa'da yaşayıp yönetilenler ilk kez Bursa'nın çeşitli konulardaki verilerini bir arada bulmuş oldular.

Ayrıca sempozyum kentsel demokrasiye de bir açılım getirdi. Bursa'da öteden beri konuşulmayan ve Bursa'nın kaymağını yiyenlerin çiğnedikleri Bursa'nın sorunları ilk kez yüksek sesle ve açık açık dile getirildi. Bursa ovasının elden gittiği vurgulandı.

1977 yılında imzalanarak ortaya konan BURSA OVASI KORUMA PROTOKOLÜ bir ibret belgesi olarak Bildiriler Kitabına basıldı.

Birinci sınıf tarım toprakları üzerinde, özel ürün sahalarında DSİ'nin sulama kanaletleri yanında, baraj sulama alanında kaçak şehit olan YEŞİLŞEHİR'in kurulması ilk kez bu boyutlarda açıkça kınandı. Altınparmak semtinde, bayındırlık İl Binası yanında inşaatı süren ve 78 metre yüksekliğinde olacak GÖKÜĞ GÖKDELENİ ilk kez böylesi salonlarda uluorta eleştirildi. KAYAPA'da 200 bin insan için tasarlanan toplu konut bölgesi ele alındı. ERTUĞRULKENT'te yüksek kata izin verilerek imar planlarının yasalara ve kent sağlığına aykırı olarak nasıl yapıldığı tartışıldı. Yerel yönetim eleştirildi. Uludağ 2. Yerleşim Bölgesi, Ovaakça Doğalgaz Kombine Çevrim Santrali; Orhaneli Termik Santrali konusunda doğru politikalar dile getirildi. Tarım arazilerinde kaçak sanayi bölgeleri kuranlar, kaçak yapılaşmalar; ilk kez bu ölçekte açıkça sorgulandı. TMMOB Bursa İl Koordinasyon Kurulu olarak Yeşilşehir'in adını ağzına alamayanları, Göktuğ Gökdelenlerini görmezden gelenleri bu sempozyumda uyarmış olduk. Şube bültenimizde bazı örneklerini verdiğimiz yazılardan anlaşılacağı gibi Bursa'yı gerçekten seven, halkın çıkarını herşeyden üstün tutanlar olduğu gibi; 1. sınıf tarım toprağında üstelik hukuka aykırı olarak yalnızca "21. asrın şehri", gerekçesiyle yağmadan yana olanları da bu sempozyumda açığa çıkardık.

Yalakalığın ve tetikçiliğin ne boyutlara ulaştığı; Bursa'nın yağmacılar ve yalakalar tarafından nasıl boğulduğu, bu sempozyumda bir kez daha ortaya konuldu.

Sempozyum'da Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Erdem SAKER, Yerel Gündem 21'i anlatırken, bizlerle aynı düşündüğünü gösterdi; ancak uygulamada farklı olduğunu o da itiraf etti. Hem de gözleri yaşarak. Elindeki direksiyonun Rus yapısı ağır ve hantal bir kamyon direksiyonu olduğunu; hidrolik bir direksiyon istediğini bunun için meslek örgütleri ve sivil toplum örgütlerinden destek beklediğini vurguladı.

Ancak YEŞİLŞEHİR'e dava açılması konusunda sorulan soruya olumsuz yanıt verirken; VOLVO'ya karşı çıkışı anlamını yitirdi. Bursa Valisi Orhan TAŞANLAR'da YEŞİLŞEHİR'i desteklediğini belirtirken, sol milletvekillerini eleştirdi ve YEŞİLŞEHİR'e destek verdi. Kısacası yasaları uygulamakla sorumlu olanlar "YEŞİLŞEHİR"i 21. asrın şehri vb. komik gerekçelerle yasalara aykırılığa, mahkemenin ruhsat iptali gerekçelerine karşın savundular.

Göktuğ gökdelenine ses çıkartmadılar. Oysa bu kentte hangi yurttışa 78 m. imar yüksekliği verilirse, ona müthiş bir rant aktarımı yapılmış olacağı kimsenin gözünden kaçmıyor. Öyleki yasaların uygulandığı bir ülkede bu hak Göktuğ Gökdelenin yanındaki Bayındırlık İl Müdürlüğüne bile verilemez. Bu nokta da ortaya çıkan bir sonuç Bursa vb. megakentlerin oldukça kararlı politikalar üretecek ve uygulayacak yerel ve merkezi idare temsilcilerince yönetim temsilciliklerince yönetilmediğinde; kentsel gelişme yerine; kentsel curcuna yaşanacağı gerçektir. Nitekim yağmur yağdığında İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa'nın kentsel olarak çökmesi bunun kanıtıdır.

Sempozyumda diğer bir nokta da kentte gerçekleştirilen doğalgaz dönüşümünün; üzerinden 5 yıl geçtikten sonra; "doğalgazda güvenliğin hasbelkader sağlandığının ve şoförleri dahil 9 kişilik teknisyen ekiple ve miyadı dolmuş araçlarla 24 saat hizmet yapıldığını" Botaş İşletme Müdür Yardımcısının açıklanmasıydı. Doğrusu 1992 yılından beri bir Botaş yetkilisinden ilk kez yalın bir gerçeği dinlemiş olduk. Ertesi günü yaptığımız basın toplantısında hem Botaş'ı, hem de belediyeyi bir kez daha uyardık.

Ayrıca bu sempozyumda toprağın, havanın, suyun önemi ilk kez bu kadar net ve bu kadar birarada vurgulandı. Geleceğe ilişkin projeler anlatıldı. 2020 Strateji Planı ve eleştiriler dinlendi. Bursa'da teknopark, Ar-Ge, yenileştirme merkezleri, bilim parkları dile getirilirken Bursa'ya bölgesel ölçekte yaklaşım gerektiği vurgulandı. Nilüfer çayının, Ulubat ve İznik Gölü'nün kirliliği, Gemlik körfezinin kirliliği, sahillerin yağmalanması, zeytinliklerin katledilmesi örneklerle anlatıldı. Ve bazıları fena halde rahatsız oldular. Kalemşörler kalem oynattılar çanaklarını yalarken. Bu kısa notlar alt alta yazıldıktan sonra; "fiyaskosuna (!) karşı keşke bu sempozyum çok daha önceki yıllarda yapılsaydı" demekten kendimizi alamıyoruz.

ULAŞA/I - TRAFİK KONGRESİ SONUÇ BİLDİRGESİ

Trafik, toplumumuzun önünde tüm kesimleri ilgilendiren büyük can-mal kayıplarına neden olan bir sorun olarak durmaktadır. Her geçen gün artan rakamlarla can ve mal kaybına neden olan bu soruna ciddi çözümler getirilmesinin zamanı çoktan gelmiştir. Bu amaçla TMMOB Makina Mühendisleri Odası adına Ankara Şubesi'nce 2-3 Mayıs 1997 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen "Ulaşım-Trafik kongresi ve Sergisi"nde sunulan Tebliğler ve Panel tartışmaları sonucu aşağıdaki sonuç bildirisi ortaya çıkmıştır.

1. Altyapı ve Araç

Siyasi iktidarların politik tercihleri sonucu ağırlık verilerek plansız olarak geliştirilen Karayolu taşımacılığı, toplumun kıt kaynaklarının daha fazla savrulmaması ve trafik kazası kayıplarının en aza indirilmesi amacı ile;

- 1.1. Türkiye koşullarına uygun "Ulaşım Planı" yapılarak, ulaşım stratejileri belirlenerek uygulanmaya ivedilikle konmalıdır. Planda taşımacılığın, kara taşımacılığından diğer taşıma sistemlerine (Denizyollarına, demiryolları, havayolları, boru hattı vb.) yönlendirilmesi sağlanmalıdır. Yerel yönetimlerin de bu plan çerçevesinde hareket etmeleri ve yerleşim planlarını buna göre ayarlamaları sağlanmalıdır.
- 1.2. Yol güvenliğinin sağlanması amacı ile Karayollarının dünya standartlarına uygun olarak yapılması, yatay ve düşey trafik işaretlemelerinin şehiriçi ve şehirlerarası yollarda eksiksiz olarak tamamlanması sağlanmalıdır.
- 1.3. Kitle taşımacılığı özendirilmeli ve desteklenmelidir.
- 1.4. Trafik akışını ve park sorununu çözmeye çalışırken yayaların can güvenliğini tehlikeye atan uygulamalara son verilmeli, yayaların hakları gözardı edilmemeli, şehiriçinde araçların olduğu kadar yayaların da kullanabilecekleri alanlar yaratılmalıdır.
- 1.5. Araçlardan kaynaklanan hava kirliliğini azaltmak için yeni araçların belli bir program dahilinde Avrupa Emisyon Normuna göre üretilmesi sağlanmalıdır. Özellikle kitle taşımacılığı yapan araçlarda çevreyi kirletmeyen enerji türleri tercih edilmelidir.
- 1.6. Araçların İmal-Tadil-Montaj hizmetleri Makina Mühendisliği uzmanlık alanı içerisinde yer almakta olup hesap, çizim, proje ve uygulama sorumlulukları Makina Mühendisleri tarafından yerine getirilmektedir. Bu nedenle projenin teknik ve tasdik işlemleri ile imalat yeterlilik belgesinin onay yetkisi Makina Mühendisleri Odasına verilmelidir.
- 1.7. Teknoloji transferinde kısa dönemli düşünülmemiş Ülkemiz koşulları ve buna bağlı bilimsel kriterlere dikkat edilmesi gerekmektedir.
- 1.8. Metro, hafif raylı sistemlere ilişkin projelerin geliştirilmesi ve uygulanmasıyla yerel yönetimlerin, sivil toplum örgütleri ve üniversitelerle işbirliği içerisinde olmalarının mekanizmaları oluşturulmalıdır.
- 1.9. Bakım onarım hizmeti veren işletmelerde teknik hizmet sorumlulukları gündeme getirilerek mühendisi istihdam zorunluluğu sağlanmalıdır.
- 2.0. Trafik güvenliğinin sağlanmasında araçların uluslararası normlara uygun olarak üretimi ve bakımı önemli rol oynamaktadır. Bu nedenle ülkemizde üretilen ve ithal edilen araçların trafik güvenliği açısından yeterli hale getirilmesi sağlanmalıdır. Yedek parça üretimi ve ithalatı, mühendislik hizmetleri ile denetlenen, orjinal olmayan ve kalitesiz yedek parça üretimi ve ithalatı engellenmelidir.
- 2.1. Ulaşım politikalarının belirlenip gerçekleştirilmesinde ve uygulanmasında bilimin gereği Mühendisliğin ön planda tutularak hazırlanması ile çağdaş uygulamalar ortaya konmalıdır.
- 2.2. Fenni muayeneler formalite olmaktan çıkarılmalı, modern cihazlarla kontroller yapılmalı, çıkacak sonuçlara göre tedbirler alınıp uygulamaya konulmalıdır.

2. Eğitim

- 2.1. Ehliyetli sürücülerin öngürülen kuruluşlar tarafından 4 yılda bir eğitimi, psikoteknik ve fizyolojik kontrolü yapılarak "Sürücü Belgesi Vizesi" şartı getirilmelidir.
- 2.2. Trafik güvenliğinin sağlanmasında Okul öncesi eğitim uygulanmasına başlanmalıdır.
- 2.3. 2918 Sayılı Kara Yolları Trafik Kanunu 125. maddesi uygulamaya konularak ilgili kurum ve kuruluşların trafik eğitimine yönelik çalışmaları özendirilip desteklenmelidir.
- 2.4. Eğitim; sadece sürücülere değil, yayaların ve yolcuların da trafik konusunda eğitilmeleri hedeflenmelidir.
- 2.5. Televizyonlarda yapılan trafik eğitimleri günün izlenebilir saatinde ve tüm kanallarda aynı zaman diliminde olmalıdır.

3. Trafik Sağlık Hizmetleri

Trafik kazalarında "Can kayıplarını" ve "kalıcı özürlülerin" en aza indirilmesi güvenli trafiğin en önemli gereksinimlerinden birisidir. Bu nedenle kaza sonrası "Acil Tıbbi İlyardım Sistem Planları" ivedilikle uygulamaya konulmalıdır. Belli kesimler için ilkyardım eğitimi zorunlu hale getirilmelidir.

- 3.1. Kaza yoğunluğu olan belirli noktalardaki akaryakıt istasyonlarında, acil durumlarda sağlık müdahalesi yapabilecek ekipman ve eğitilmiş personel bulundurulması sağlanmalıdır.
- 3.2. Ambulanslarda müdahale yapabilecek şekilde ülke çapında standartların yükseltilmesi sağlanmalıdır.

4. Trafik Yasaları ve Uygulama

2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ile oluşan son halinin eksikleri olmasına rağmen, kanunların etkin kılınması sağlanmalıdır.

Bunun için kanunun uygulanması sağlanmalı, kanun gereği hazırlanan Yönetmelikler kanuna ters düşmemeli ve çelişki taşımamalıdır.

- 4.1. Trafikte denetim ve uygulayıcı olan polis Emniyet Genel Müdürlüğü'nden ayrılarak, bugünkü gibi dar kadro yerine eleman, araç yönünden hizmeti en iyi ve kaliteli bir şekilde yerine getiren, asli görevini yapan kurum olmalıdır. Bunun için Trafik Genel Müdürlüğü kurulmalıdır.
- 4.2. 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununda yapılan değişikliklerle İl/ilçe Trafik Komisyonlarında yer alması gereken kuruluşlar arasında Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve konu ile ilgili sivil toplum örgütlerinin birer temsilcisinin katılımı mutlaka sağlanmalıdır. Bu komisyonlarda trafik güvenliğinin sağlanmasına yönelik uygulamaların çağdaş bilgi ve teknolojinin yaşama geçirilmesinde olumlu katkı sağlayacak bir gelişme olacaktır.
- 4.3. Ulaşım ve Trafik konusunda Kamu adına proje uygulatan yöneticiler, yanlış proje uygulamalarından da sorumlu tutulmaları için gerekli mekanizmalar oluşturulmalıdır.
- 4.5. Karayollarında yükleme değer kontrolleri yapılmalıdır.

- 4.6. 4199 Sayılı Yasa ile yürürlüğe giren Fahri Trafik Müfettişliği kişilere paye vermek için değil, konunun uzmanı olan kişilere verilerek denetim hizmetleri sağlanmalıdır.
- 4.7. Kaza tespit tutanaklarının doldurulması yetiştirilmiş Polis ve Teknik Elemanlar tarafından yapılmalıdır.
- 4.8. Kaza Tespit Tutanakları günün koşullarına uygun olarak yeniden düzenlenmelidir. Ehliyeti aldığı sürücü kursu kodu, kazaya karışan aracın ek emniyet donanımlarının olup olmadığı, sürücü veya yolcunun emniyet kemeri takılı olup olmadığı, yol kusura ile araç kusuru vb. bilgiler açıkça belirtilmelidir.
- 4.9. Günümüz modası haline gelen şehirçi toplu taşımacılığın özelleştirilmesinde, halkın, sivil toplum örgütlerinin ve üniversitelerin önerileri ve görüşleri alınmadan 3-5 sene sonra şehirleri yaşanmaz hale getiren ve bu politikaların oluşturulmasında bireysel davranan yöneticilerin mutlaka yargılanması sağlanmalıdır.

3. ULUSAL KAĞIT SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRGESİ

TMMOB Makina Mühendisleri Odası tarafından 1993 yılından bu yana her iki yılda bir düzenlenen Ulusal Kağıt Sempozyumu'nun üçüncüsü 14-15 Kasım 1997 tarihlerinde İzmit'de Kocaeli Sanayi Odası tesislerinde gerçekleştirildi. "AB İLE GÜMRÜK BİRLİĞİ İÇİNDE KAĞIT SANAYİNİN DURUMU VE GELECEĞİ" ana tema kapsamında gerçekleştirilen sempozyumda; aşağıdaki konular tartışmaya açıldı.

- Kağıt Sanayiinin AB İle Gümrük Birliği Sürecindeki Durumu, Bugünü ve Geleceği
- Gümrük Birliği'nin Bugüne Değın Sektöre Etkileri ve Geleceğe İlişkin Beklentileri
- Sektördeki Teknolojik Durum, Hedef ve Politikalar ve Son Bir Yılda Gerçekleştirilen Yatırımlar ve Başarı Durumları
- Teknolojik Gelişmeler, Teknolojik Gelişmelerin Kullanım Alanlarındaki Değişmeler.
- Dünyadaki Gelişmeler, Pazar ve Yatırım Kaymaları
- Sektörün Uluslararası Rekabet Gücü ve Unsurları ve Sektörde Yaşanan Haksız Rekabet
- Sektörün Hammadde Sorunları ve Geleceği
- Sektörün Enerji Sorunları ve Rekabet Gücüne Etkileri
- AB İle Gümrük Birliği İçinde Baskı Sektörünün Kağıt Sanayi İle İlişkilerindeki Değişmeler
- Gümrük Birliğinin Endüstriyel İlişkilere Etkileri
- Kağıt Sanayinde İş Gücü Bileşimi ve İş Gücünün Eğitimi
- Sektörün İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Açısından Durumu
- Kağıt Sanayiinin Destek Kuruluşlarının Durumu ve Uluslararası İlişkileri
- Kağıt Sanayinde Toplam Kalite Çalışmaları

iki gün boyunca, yedi oturumda ondört bildirinin sunulduğu sempozyumun sonunda "DÜNYADAKİ GELİŞMELER İŞİĞİNDE TÜRK KAĞIT SEKTÖ-

RÜNÜN AB İLE GÜMRÜK BİRLİĞİ İÇİNDE REKABET GÜCÜ" konulu panel gerçekleştirildi.

Selüloz ve Kağıt Sanayii Vakfı, Kamu ve Özel Sektör Kuruluşlarının, T.C. Başbakanlık ve Devlet Planlama Teşkilatı, Üniversiteler, Sendika Temsilcileri, konu ile ilgili uzmanların katılımıyla yapılan Sempozyumun sonucunda; Türk Kağıt Sanayiinin AB İle Gümrük Birliğinin gerçekleşmesinden, bugüne değın karşı karşıya kaldığı rekabet koşulları irdelenmiş ve aşağıdaki sorunları ve bu sorunların çözümünü doğrultusunda alınması gerekli önlemler önceki Sempozyumlarda olduğu gibi bir kez daha vurgulanmıştır.

AB ülkeleri kağıt ve karton sektöründeki talep artışlarına paralel olarak teknolojik gelişmelerine hız vermişler ve büyük kapasiteki geniş makinalar tesis etmişlerdir. Dünyadaki gelişmeler değerlendirildiğinde rekabet edebilirliğin en önemli kriterlerinden birini teşkil eden olgu; teknolojinin önemini anlaşılması, teknoloji geliştirmeye büyük önem verilmesini gerektirmektedir. Türk Kağıt Sanayiinin en önemli sorunlarından başta geleni üretim makinalarının hız ve genişlik bakımından yetersizliğidir. Sektörün öncelikle Avrupa Birliği ile fakat aynı zamanda da uluslararası rekabet gücünü arttırmak için birim zamandaki üretimi yüksek; geniş ve hızlı kağıt makinalarının tesisine yönelik yatırımların desteklenmesi gerekmektedir.

Türk Kağıt Sanayiinin uluslararası rekabetinin ancak teknolojik düzeyinin yükseltilmesiyle gerçekleşebileceği, bu bağlamda mevcut kağıt makinalarının modernizasyonu ile birlikte, modern teknolojiye sahip makinaların kullanılmasının özendirilmesi, ölçek ve standartları itibarıyla ekonomik olmayan ikinci el makinaların ithalatının önlenmesi gereklidir.

Ülkemizde; tüm sanayi sektörlerini olumsuz etkilemekte olan enerji sorunu, kağıt sanayii için de önemli bir sorundur. Hemen kullanılmakta olan elektrik enerjisi AB ve EFTA ülkelerinden %40-%80 oranında daha yüksek ve standart kalitenin altındadır. Bu olgu ürün kalitesi ve maliyeti açısından olumsuz bir faktör teşkil etmekte ve rekabet gücüne çok olumsuz bir etki bulunmaktadır.

Yoğun enerji kullanan sektörün elektrik enerjisi ve doğal gazdan kaynaklanan maliyetlerinin azaltılmasına yönelik olarak; Yakıt ve elektrik fiyatlarının tespitinde politik çıkarlar bir yana bırakılarak, ülke çıkarları gözletilmelidir. Özellikle Gümrük Birliği Anlaşmasının yürürlüğe girmesiyle çok önem kazanan Avrupa'daki rakip firmalar ile rekabet edilebilmesi için, Avrupa'daki enerji politikaları yakından izlenilmeli, doğabilecek haksız rekabet ortamından sektörün korunması için gerekli önlemler alınmalıdır.

Yeni Kojerasyon tesislerinin kurulması desteklenmeli ve bu sektörün yakıt ve finansman sıkıntılarının aşılması için devletin gerekli kaynağı aktarmasının ülke ekonomisi için gereği gözönüne alınmalıdır.

Sektörün başta ve AB ve EFTA ülkeleri olmak üzere rekabetinin söz konusu olduğu ülkelerde tesis edilmiş çeşitli kuruluşlar sektöre kalifiye eleman yetiştirmekte, AR-GE faaliyetleriyle teknolojilerinin geliştirilmesinde öncülük yapmaktadırlar. Ülkemizde de bu tür kuruluşların oluşturulmasıyla, Kağıt Sanayi rantabilitesini arttırabilecektir.

Bu amaçla,

- Bir araştırma-geliştirme enstitüsü kurulmalıdır.
- Kağıt sanayiine eleman yetiştiren mevcut meslek okullarının programları yeni teknolojilere uygun olarak güncelleştirilmeli, uygulama ağırlıklı olmalı ve sektörel işbirliği içinde çalışır hale getirilmelidir. Konuda faaliyet gösteren ileri teknoloji sahibi ülkelerdeki benzer kuruluşlarla işbirliği olanakları araştırılmalıdır.
- Sektörümüzün önemli hammaddesini teşkil eden, çevre ve orman varlıkları bakımından önemi tartışmasız kabul edilen atık kağıdın geri kazanılması konusuna önem verilmeli, halkın bu konuda bilinçlendirilmesi ve eğitimi sürekli hale getirilmelidir. Kağıt toplama çalışmalarında sektör ve belediyelerin işbirliği esasları düzenlenmeli ve bu çalışmalarda AB ve EFTA ülkelerindeki başarılı uygulamalar örnek alınmalıdır.
- Hammadde konusundaki dışa bağımlılığın azaltılması doğrultusunda; Kenaf, Kendir gibi yıllık bitkilerden ve saman gibi tarımsal atıklardan selüloz elde edilmesi ve özel sektörün Selüloz Sanayii yatırımlarının etkin özendirmeyle desteklenmesi, ve bu suretle kendi kaynaklarımızın değerlendirilmesi sağlanmalıdır.

Yerli hammadde kaynaklarının öneminden hareketle; kağıt sektörünün ana hammaddesini temin ettiği orman alanlarının sektöre tahsis edilmesi ve aynı zamanda orman yetiştirmek için verilen alanların sektör kuruluşları tarafından ekilmesi suretiyle belirli bir rotasyon çevriminin gerçekleşmesi sağlanmalıdır.

- Hızlı büyüyen ağaç plantasyonunu, GAP çerçevesinde elverişli alanların hızla ormanlaşmasına, hem de sektörün ormana dayalı hammadde sorununun çözümüne katkısı değerlendirilmelidir. Ürün kalitesinin büyük ölçüde kullanılan hammadde kalitesine bağlı olduğu gerçeğinden hareketle Orman Genel Müdürlüğü tarafından sektöre verilen kağıtlık odunun uygun kalitede olmasının sağlanması bir zorunluluktur. Ote yandan hammadde kalitesinin standardize edilmesine yönelik olarak kültür ormanı plantasyonu orta vadeli projeksiyonlarda değerlendirilmelidir.

AB Ülkelerinde önemli bir duyarlılık konusu olan; "Sosyal Damping Uygulamalarına dayalı haksız rekabet iddiaları nedeniyle rekabet olanaklarımızı daha bashedan risk altına sokmamak amacıyla, devlet tarafından yapılan yasal düzenlemeler etkin bir şekilde çalışacak denetim mekanizmaları ile desteklenmelidir. Yine aynı denetim mekanizmaları nitelik ve nicelik açısından kalitesiz kağıt ve kağıt ürünlerinin ülkemize girişine engel olmalı ve kalitesizliğin oluşturacağı sektöre yönelik haksız rekabeti önlemelidir.

Türkiye, AB ile entegrasyon hareketinin içinde yer almasını istediği her konuda, hukuk düzenini AB sisteminde uygun hale getirme çalışmalarını hızlandırmalıdır. Bu konular arasında tarım mevzuatı, çevre mevzuatı, çalışma hayatına ilişkin düzenlemeler, hizmetlerin ve sermayenin serbest dolaşımına ilişkin mevzuata öncelik verilmelidir.

Ülkemiz Kağıt Sanayi Sektörünün; Uluslararası alanda haklarını savunacak, uluslararası hukuk konu-

sunda uzman kişileri istihdam etmesi gerek maliyet gerekse temini açısından mümkün görülmemektedir. Bu nedenle sektör kuruluşlarının haklarını arayabilmeleri için gerekli prosedürlerin açık olarak anlatılması ve bu alanda başvurulabilecek ulusal nitelikteki kurumsal yapının oluşturulup, sektörün hizmetine sunulması gerekli görülmektedir.

Ayrıca AB ülkelerindeki sektör kuruluşlarının dolaylı korunma yöntemlerinin etüd edilmesi, aynı yöntemlerle örgütlü bir karşı ticari tutum edinilmesi uygun olacaktır.

Selüloz ve Kağıt Sanayiinde kirlilik parametreleri ve sınırları ile ilgili yönetmeliğin bir an önce güncelleştirilmesi, AB mevzuatının gözönünde bulundurulması, birbirleriyle çelişen yasa ve yönetmeliklerin gözden geçirilmesi kontrol mekanizmasının teke indirilerek tanımlanması gereklidir. Gittikçe sıklaşan AB dışarj kriterlerine uyum sağlayabilmek için atıksu arıtma tesislerinin rehabilitasyonu ve modernizasyonu gerekmektedir. Bunun için sektörün uzun vadeli düşük faizli destek kredilerine ivedi olarak gereksinim duyulmaktadır.

Ayrıca gün geçtikçe daha çok önem kazanan katı atıkların değerlendirilerek enerjiye dönüştürülmesi veya tekrar kullanılarak değerlendirilmesi için gerekli yatırımların desteklenmesi uygun olacaktır.

Dış rekabet karşısında maliyetlerin düşürülmesi gereğinin bilincinde olan kağıt sanayimiz Toplam Kalite Yönetimi Yaklaşımını benimsemiş olup, üzerinde yoğun biçimde çalışmakta ve bu çerçevede ilave kaynak yaratma çabası içinde bulunmaktadır. Bu konuda AB ülkelerinde uygulandığı gibi Toplam Kalite Yönetimine yönelik araştırma, geliştirme ve eğitim harcamalarında sektör, çeşitli uluslararası fonlardan sonuna kadar yararlanma olanaklarını iyi değerlendirmelidir.

I. ULUSAL YANGIN SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRGESİ

Günümüzde bilim ve teknolojiye önemli gelişmelerle birlikte yangın güvenliği ve yangınla mücadelede farklı riskler ortaya çıkmakta, bunun sonucu değişik yöntemler geliştirilmektedir.

Yangın çıkışının etkili tedbirlerle önlenmesi, çıkan yangınların en kısa sürede söndürülebilmesi ve böylece can ve mal kaybının en aza indirilmesi hedeflenmektedir.

Bu amaçla TMMOB Makina Mühendisleri Odası adına İçel Şubesi tarafından 30 Ekim-01 Kasım 1997 tarihleri arasında Mersin'de gerçekleştirilen "ULUSAL YANGIN Sempozyumu ve Sergisi-PaneHnde sunulan tebliğler ve panel tartışmaları sonucu aşadığıdaki sonuç bildirisi ortaya çıkmıştır.

1. Yasalar ve Uygulama

Bugün ülkemizde yangın mevzuatı ile ilgili olarak; 25 adet Kanun, 16 adet Tüzük, 33 adet Yönetmelik ve 7 adet Talimat bulunmaktadır.

- 1.1. Mevcut kanun, tüzük, yönetmelik ve talimatlar taranarak gereksiz ve birbirine ters düşenler ayıklanarak ULUSAL YANGIN ÖNLEME ve YANGINLA MÜCADELE YÖNETMELİĞİ çıkarılmalıdır.

- 1.2. Sivil Savunma Müdürlüğü, itfaiye teşkilatı, ilgili sivil toplum örgütleri, ilgili kurum ve kuruluşlar, TMMOB ile Üniversitelerin içerisinde yer aldığı yangınla mücadele enstitüsü kurulmalıdır, bu enstitünün aldığı kararların yaptırım gücü olmalıdır.
- 1.3. İtfaiyecilere her 5 yılda bir 1 yıl yıpranma payı verilmelidir.
- 1.4. İtfaiyecilerin sosyal hakları ve ekonomik durumları diğer kurum ve kuruluşlara bağlı olmadan yeniden düzenlenmelidir.
- 1.5. Yangın Sigortası kurulmalıdır.

2. Eğitim

- 2.1. Yangın konusunun çok geniş ve kapsamlı olması, birçok kuruluşu kapsaması, araç-gereç ve personel yönünden eksikliklerin bulunması ve pek çok problemi ve sorunu beraberinde getirmektedir, bunun için de; yaygın ve örgün eğitimle toplum eğitilmelidir.
- 2.2. Yazılı ve görsel basın kullanılarak yangın konusu ile ilgili eğitici filmler hazırlanarak halk eğitilmelidir.
- 2.3. Yangında kullanılacak personele, sistemli ve günün teknolojik gelişmelerini de dikkate alarak hizmet içi eğitim verilmelidir.
- 2.4. Plancılar ve uygulayıcılar eğitilmelidir.
- 2.5. Koruyucular-bekçiler ve kapıcılar yangına ilk müdahalede ve haberleşmede önemli rol oynamaktadırlar, bunun içindir ki kapıcılar da eğitime alınmalıdır.
- 2.6. Yangın malzemesi üretici firmaları; ürün kalitesi, satış sonrası hizmetler, hizmet kalitesi ve servis hizmetleri yönünden eğitilmeleri hedeflenmelidir.
- 2.7. Medya yayınlar konusunda eğitilmelidir.
- 2.8. Yangın güvenliğinin sağlanmasında okul öncesi eğitim uygulamasına başlanmalıdır.
- 2.9. Üniversitelerde yangın mühendisliği ve yüksek okullarının açılması sağlanmalıdır.
- 2.10. Yangın Eğitim merkezi kurulmalıdır.
- 2.11. Eğitim ilkokuldan başlayarak bir müfredat programı dahilinde ders olarak okutulmasına geçilmelidir.

3. Altyapı - Araç ve Koordinasyon

- 3.1. Sistemden kaynaklanan yangınla ilgili sorunların çözülebilmesi toplumda yangınla ilgili toplumsal kültürün oluşturulması hedeflenmelidir.
- 3.2. Yangınla planların uygulanması ve hayata geçirilmesi için altyapının oluşturulması hedeflenmelidir.
- 3.3. Yangın mevzuatı taranarak yangınla ilgili merkezi bir teşkilat kurulmalıdır.
- 3.4. Kurulacak bu merkezi teşkilat bünyesinde yangın fonu oluşturulmalıdır, yangın araç-gereci ve malzemeleri son teknoloji ile donatılarak bu fonun karşılanmasıdır.
- 3.5. Yangın güvenlik sistemleri sürekli test edilerek çalışır durumda olmaları sağlanmalıdır.
- 3.6. Şehir itfaiyesinin kullanılması için kurulan sistemler sürekli bakımlı halde her an kullanmaya hazır halde bulundurulmalıdır.
- 3.7. Yapılarda; standartlama, şartnamelere uygun malzeme ve tesisatın kullanılması, kullanılan malzemenin üretici firma tarafından bakım ve kontrolünün yapılması sağlanmalıdır.

V. OTOMOTİV VE YAN SANAYİİ SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRGESİ

7-8 Kasım 1997 tarihleri arasında Hotel Almira-Bursa'da düzenlenen V. Otomotiv ve Yan Sanayi Sempozyumu ana teması GÜMRÜK BİRLİĞİ İÇİNDE OTOMOTİV ve YAN SANAYİİ olarak belirlenmiştir.

Bu perspektiften bakılarak oluşturulan sempozyum programı içerisinde aşağıda yer alan konu başlıklarında 14 adet bildiri sunulmuştur. Sempozyum konu başlıkları

- Otomotiv Sektörü ile İlgili Mevzuat Ve Hukuksal Süreçler
- Otomotiv İthalatı Ve İthalatın Denetlenmesine İlişkin Uygulamalar
- Sektörün Rekabet Gücü Ve Rekabetin Unsurları
- Gümrük Birliği İle Entegrasyon, Olasılıklar, Sonuçlar
- Otomotiv Ve Yan Sanayii Ve KOBİ'ler Ve Gelişme Beklentileri

Sempozyum daha önce yapılanlarda da olduğu gibi sektörde yer alan tüm tarafların görüşlerinin ve beklentilerinin tartışıldığı bir platform olma özelliğini taşımıştır. Gümrük Birliği ile entegrasyon ülkemiz için oldukça önemli bir dönüşüm momentini işaret etmektedir. Bu kararlar birlikte ülkemizdeki tüm sektörler bu süreçteki değişikliklerden derinden etkilenecektir. Ayrıca Otomotiv ve Yan Sanayii açısından olguya bakıldığında otomotiv sanayiinin etkilenmesi daha köklü ve kapsamlı olacaktır. Sempozyumda sunulan tebliğler bu noktada konuyu enine boyuna irdelemiştir. Sempozyumdan çıkan en somut sonuç ise iki temel noktada toplanabilir. Bunlardan birincisi bu günkü durumun belirlenmesi, ikincisi ise sektörün potansiyel yapısı ve geleceğinin belirlenmesidir.

Bugünkü durumu belirlerken ilk söylenmesi gereken şey ise 1996 yılında ülkemizde kurulu kapasitenin % 36'sının kullanılabilirdiğidir. Diğer bir ifade ile otomotiv sektörü %64'lük bir atıl kapasiteye sahiptir. Otomobil üretiminde 1996 yılında 5 firma ile 580.000 adet/yıl olan kapasitenin devam eden yeni yatırımların da devreye girmesi ile 7 firma ve 780.000 adet/yıl kapasiteye ulaşacağı kesindir. 1993 yılındaki "yerli" otomobil satış rakamı 1996 yılında yarıya inmiştir. Bedelsiz ithalat kararname ile sektörde zaten bulunmayan istikrar iyiden iyiye kaybolmuştur. Sektördeki belirsizlik sektörün işçi devir hızını yükseltmekte kimi dönemlerde binli sayılarda işçi işten çıkarılmaktadır. Bu noktada tarafımızdan bellenebilecek önemli bir nokta ise konuya taraf olan sendikalardan hiç birisinin çağrılı oldukları halde sempozyuma katılmamış olduklarıdır. Aynı biçimde tek tek çağrılan parti il örgütlerinin de hiç birisi sempozyumu izlememiştir. Gelir dağılımındaki adaletsizlik nedeniyle alım gücünün olumsuz etkilenmesi sonucu ortaya çıkmıştır. Global olarak ise sektörde üretim yapan kuruluşların üretim ölçekleri yetersizdir. Bu ölçekte üretim yapıldığı sürece rekabet gücünün sağlanamayacağı bizzat sektörün temsilcileri tarafından ifade edilmiştir.

İkinci olarak saptanan ise otomotiv sanayiinin ülkenin gelişme potansiyeli bulunan en öncelikli sektör olduğu

yönünde oluşan görüştür. Sempozyum katılımcıları sektörün yeterli teknolojik birikimi ve yetişmiş insan gücü ve de AR-GE faaliyet potansiyelinin bulunduğu;

Ana sanayii yan sanayii entegrasyonu ile fabrika düzeyindeki fiziksel yatırımların yeterli olduğu konusunda,

Sektörde, özellikle ana sanayiide toplam kalite anlayışına bağlı uygulamaların yerleşmiş olduğunda;

Sektöre ilişkin bir master planının olmayışının ulusal bir otomotiv politikası olamaması sonucunu doğurduğu konusunda zımni bir anlaşma içerisinde olmuşlardır.

Sektörün zümredeki lokomotif sektör olabilmesi için, iç pazarda istikrar sağlayıcı önlemlerin alınabilmesi için, ivedilikle bir OTOMOTİV MASTER PLANI hazırlanmalıdır. Verilen tüm teşviklerde mevcut potansiyelin kullanılmasına yönelik değerlendirilmeler esas alınmalıdır.

TRAKYA'NIN BUGÜNÜ VE GELECEĞİ İÇİN II. TRAKYA'DA SANAYİLEŞME VE ÇEVRE SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRGESİ

Gelenekselleşme yolunda bir adım daha atan "TRAKYA'DA SANAYİLEŞME VE ÇEVRE SEMPOZYUMU"nun ikincisi 6 - 8 Kasım 1997 tarihinde Kırklareli'nde Köy Hizmetleri Atatürk Araştırma Enstitüsü'nde yapılmıştır. Sempozyum Sekreterliği'ne ulaşan 34 bildirinin tümü Bildiriler Kitabı'na alınmış, Trakya'da Sanayileşme ve Çevre Sempozyumu'nun Sonuç Bildirgesi ile birlikte toplam 28 Bildiri Sempozyum sırasında sunulmuştur. Sempozyum'da bildirilerin dışında "Kırklareli Organize Bölgesi'nin Durumu" konulu bir bildiri açılış oturumunda sunulmuş, "Sanayileşme ve Çevre ile ilgili Karar Verme ve Uygulama Süreçlerinde Yetki ve Sorumlulukların Dağılımı" konulu bir Panel ve "Tüm Trakya'yı Kapsayan, Merkezi, Etkin, Faaliyetinde Sürekliği Sağlayacak ve Birimlere Dayanan Tüzel Kimliğe Sahip Bir Organizasyon Yaratılabilir mi?" sorusuna yanıt aranan bir Forum yapılmıştır.

Sempozyum Düzenleme Kurulu, birinci ve ikinci sempozyumda yapılan tartışmaların ve sunulan bildiri-lerin ışığında aşağıdaki saptamaları yapar ve önerileri ve alınması gerekli önlemleri kamuoyunun bilgisine ve tartışmasına sunar:

Genel Saptamalar:

1. Trakya tartışılmaz biçimde İstanbul ana merkezinin bir alt bölgesi durumundadır. Başta doğal kaynak tüketimi yoğun olan Tekstil ve Deri olmak üzere ana merkezden alt bölge olarak Trakya'ya olan göç devam etmekte, bu göçün olduğu tüm merkezler konut, tarımsal üretim, depolama, taşımacılık ve diğer kentsel işlevlerle sanayi arasında bir arazi kullanım yarışmasına konu olmaktadır. Bu arazi kullanım yarışması toprak rantını son derece hızlı biçimde arttırmaktadır. Toprak rantındaki bu artış, tarım alanlarının tarım dışı alanlara dönüşmesi sırasında tarımsal alandaki nüfusun her türlü yakınmayla birlikte bu sürece olumsuz yönde katılmasına neden olmaktadır.
2. Tarımsal alanların tarım dışı amaçlarla kullanılmasının artmasına çarpık Kentleşme ve Sanayileşme,

Doğal Kaynakların Hızla Tüketilmesi ve Kirlenmesi, Kıyı Şeritlerinin Yağmalanması, Orman ve Bitki Örtüsü deseniinde olumsuz değişim eşlik etmektedir.

3. Yer üstü sularımızın özellikle Ergene'nin kirlilik düzeyi ürkütücü boyutlardadır. Trakya ile ilgili tüm toplantılarda yapılan bu saptamaya yeraltı sularımızın da kirlenmeye başladığı eklenmelidir: Yer üstü ve yeraltı sularımız rezervlerinin üzerinde kullanılmakta ve kirlenmektedir.

Doğal Kaynakların Kirlenmesi ve Çarpık Gelişme Eğilimleri üzerine saptamaları arttırmak ve sıralamak olanaklı olmasına karşın Trakya'da Merkezi Yönetimler, Belediyeler, Üniversite, Sivil Toplum Örgütleri, Meslek Odaları ve Kamuoyu arasında ayrıntıda esaslı görüşler farklılıkları olmasına rağmen "ÇEVRENİN KİRLİTİLMESİNE VE ÇARPIK KENTLEŞME ve SANAYİLEŞME'ye KARŞI ÖNLEMLERİN ALINMASI" konusunda tam bir görüş birliği vardır. Son bir yıl içerisinde gerçekleştirilen aşağıdaki faaliyetler hem bu görüş birliğini yansıtmakta hem de Trakya'nın bugününe ve geleceğine ilişkin umutlu olmayı sağlamaktadır.

1. 21 Şubat 1997 tarihinde Edirne'de yapılan ve 26 Maddelik bir açıklama yayınlayan Trakya Bölgesi Valileri Toplantısı;
2. Kırklareli ve İlçelerindeki belediyelerimizin öncülük ettiği Babaeski ve Lüleburgaz'da sırasıyla 09 Ocak 1997 ve 02 Mayıs 1997 tarihlerinde toplanan "Trakya'yı Kurtaralım" Forumları;
3. Köylü birliklerinin, sendikaların, gönüllü kuruluşların, meslek odalarının gerçekleştirdiği onlarca etkinlik ve kendi içinde süreklilik ve tam bir kapsayıcılık taşımaları da bu kuruluşlar arasında giderek iller bazında gelişen işbirliği, ortak faaliyet geliştirme ve kalıcı birlikler yaratma isteği ve girişimleri;

Ek olarak;

1. Giderek daha fazla bölge üniversitesine dönüşen Trakya Üniversite'sinin yol gösterici ve yönlendirici araştırma ve faaliyetleri;
2. Trakya'daki hem görsel hem yazılı medyanın konuya gösterdiği ilgi;
3. Bizzat Kırklareli Valiliği ve Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü tarafından Sempozyum'da ifade edildiği gibi, saptanan önlemlerin uygulamalarda gözönüne alınmaya başlanması;
4. Trakya Bölgesi milletvekillerimizin de konuya daha fazla ilgi göstermeye başlamış olması bu konuda umutlu olmamızı daha da güçlendirmektedir.

Trakya'daki tüm organizasyonlar çözümün başlangıcını bir ve aynı noktada görmektedir: Trakya'da sanayi alanları için arazi tahsislerinin ve yeni konut alanlarının açılması kısa vadeli gelişme kaygıları ya da hedefleri içinde değerlendirildiğinde sorunların çözümü yoktur. Trakya'da çözüm BÖLGESEL PLANLAMA'dan geçmektedir.

Bu plan ya da DPT'nin deyişiyle "İstanbul'un gelişme akslarının ve Marmara Bölgesinin genel sosyo-ekonomik yapısından ve mekansal özelliklerinden de ayrı düşünülmeyen Trakya Alt Bölgesi Geliştirme stra-

tejsi, öncelikle bölgesel ve kentsel ölçekte arazi kullanım kararları ile bütünleşmiş bir kalkınma modeli oluşturmalıdır."

Ulusal planlarla, imar planlar ve tek tek iller kapsamında planlanan ve çözüm olduğu iddia edilen Organize Sanayi Bölgeleri ve diğer uygulamalar arasında bir işlev üstlenecek olan Bölge Planları ve Çevre Yönetim Planlarının hazırlanması ve kısa - orta - uzun dönem için bir çerçeve sunulması gerekmektedir.

Bölgesel planı zorunlu kılan başka bir olgu ise yalnızca sanayi yoğunlaşması ile sağlıklı bir gelişme yaşanmayacağı gerçeğidir. Trakya'da sanayileşme ile yaratılan ve büyük bölümü ana merkeze giden gelirin en azından belirli bölümünün yine bölge içinde kalması ve bölge içinde üretken yatırımlara dönüştürülmesi, sanayi ile birlikte bölgenin sahip olduğu potansiyelleri değerlendirerek tarım, turizm, hizmet v.b. sektörlerin geliştirilmesi ancak bütüncü bir yaklaşımın ürünü olabilir.

Bölgesel Planın merkezi düzeyde yapılması, bu planın yapılması ve uygulanmasından sorumlu olacak bir devlet kurumunun yaratılması - örneğin Devlet Planlama Tekşilatı'nı bağlı Bölge Planlama Örgütlerinin Kurulması- bu talebin ülke gündemine girmesi sonucu ve ancak ülkedeki planlama geleneğinin sahip olduğu birikim düzeyine bağlı olarak gerçekleştirilebilir. Bu noktada umut duyabileceğimiz bir gelişme ya da durum ne yazık ki ülke genelinde yaşanmamaktadır. Fakat, bu umut kırıcı durum, çözümsüzlüğe teslim olmak yerine bu tür kurumlar yaratılana dek geçici kurumlara ve iller düzeyinde var olan ya da yaratılması daha kolay olan kurumlar arasındaki koordinasyonlarla aşılmalıdır.

Aynı durum hem çevre yönetimi hem de arazi kullanımını açısından varolan yasa, yönetmelik, kararname v.b. açısından da geçerlidir. Uygulamadaki yetki ve sorumlulukların dağılımındaki belirsizlikleri, kavramlar üzerindeki karmaşayı aşmayı sağlayacak yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Bugün var olan idari yapılanma, yetki ve sorumluluk dağılımı kapsamında bir planlamayı ya da çevre yönetimini amaçlamak "suya delik açmaya" çalışmakla aynı şeydir.

- İlgili tüm kuruluşların BÖLGESEL PLAN ve bu planın hazırlanmasından, uygulanmasından ve iyileştirilmesinden sorumlu olacak bir BÖLGE PLANLAMA örgütünün yaratılması talebi ilgili tüm kuruluşlarımızın ısrarla yükselttiği, ülke gündemine soktuğu bir talep olmalı ve tüm Trakya Milletvekillerimizce Meclise taşınmalıdır.
- Trakya'nın Potansiyel Arazi Kullanım Haritaları bugün Edirne ve Kırklareli için hazırlanmıştır. "Her il'in bünyesinde Arazi Kullanım ve Yerleşim Planlaması Komisyonu acilen kurulmalıdır.

Bu koordinasyon kurulu kent nazım planlarını ve kent çevrelerinde oluşturulacak uydu kent veya banliyö yerleşim planlarını; turizm yerleşim ve yayılım planlamalarını; otoban, Devlet Karayolu ve kırsal iletişim ağlarını; küçük, orta ve büyük ölçekli organize sanayi bölgeleri planlamalarını denetlemeli ve yönlendirmelidir."

- Ülke düzeyinde Arazi Kullanım Planları ve Tarım İşletmeleri Planlarının yapımı için Toprak Etüdüleri ve Arazi Kullanma Araştırma Enstitülerine havzalar

düzeyinde gereksinim vardır. Bu Enstitüler, gerekli planlamaların yapılması için Ayrıntılı Toprak Haritaları da yapabilir.

Elde edilen Ayrıntılı Toprak Haritalarından yararlanarak Arazi Kullanım Planlarının, sulama ve drenaj planlarının, amenajman planlarının, arazi toplulaştırma çalışmalarının ve sonuçta tarımsal üretim planlamasının yapılması sağlanmalıdır.

Ülkemiz ve Trakya'da Tarım reformuna ve arazi toplulaştırmasına şiddetle ihtiyaç vardır. Hem toprağın verimli şekilde kullanılmasını sağlamak, tarımsal üretimi sürekli ve kaliteli olarak arttırmak, hem sanayinin gelişmesine ortam hazırlamak ve hammadde sağlamak hem de toprak ve gelir dağılımındaki dengesizliği gidermek için Tarım reformu ve Arazi Toplulaştırması son derece önemlidir.

Arazi Kullanım Planlamasının önemli işlevlerinden biri de yörede olması gereken bitki tür ve çeşidinin seçimi ve bulunduğu ekolojide izlenecek toprak mekanizasyonu, toprak-su koruma, gübreleme, sulama gibi amenajman uygulamalarının açıklığa kavuşturulmasıdır.

- Gerek toplulaştırma gerekse de tarım alanlarının tarım dışı amaçlar için toprak rantının büyüklüğü nedeniyle çiftçiler tarafından elden çıkarılması konusunda tüm köylü birlikleri, üniversiteler, gönüllü kuruluşlar v.b. tarafından sistematik bir bilgilendirme çalışması yürütülmelidir.

Son yıllara dek sonsuz ekonomik açıdan serbest mallar olarak görülen doğal kaynaklar, artık giderek daha fazla ekonomist tarafından kıt kaynaklar arasında görülmeye başlamakta ve doğal kaynakların parasal değerini belirlemek için çeşitli yöntemler geliştirilmektedir. Kirletilen ya da tüketilen doğal kaynakların parasal bedelleri ile karşılaştırmak üzere son derece anlamlı ipuçları verir.

- Yeraltı suyunun hızı yavaş olduğundan kirlenmenin görülmemesi hiç kimseyi yanıltmamalıdır. Kirlenme belgelendiğinde bu kaynağı terketmenin dışında yapılabilecek hiçbir şey kalmamış olur. Bu nedenle yeraltı suyu ile ilgili planlamalar uzun vadeli ihtiyaçlar dikkate alınarak yapılmalı ve yeraltı suyu besleme alanlarından geçirilmesi zorunluluğu olan atık suların çok iyi tecrit edilecek tesislerden geçirilmesi ya da atıksu barajlarında depolanması sağlanmalıdır.

Kirlenmenin yanısıra Ergene Havzasının en önemli sorunlarından biri su sorunudur. İç Trakya'daki ormanların tahribi ve çalılışması, su kaynaklarının kıtlığı ekolojik bakımdan hassas olan dengeyi giderek bozmuştur. Ormanların ağaçlandırılması, tarım alanlarının sulanması ve kavak yetiştirilen alanların genişletilmesi, İç Trakya'nın iklimi ve dolayısı ile Bozkırın ekolojik dengesi üzerinde olumlu etkiler yapabilecektir. Havza içi su kaynakları yeterli değildir. Havza dışı su kaynaklarından biri Meriç Nehri diğeri ise Yıldız (Istranca) dağlık kütlelerinden Karadeniz'e ulaşan sulardır. Yıldız 2,3 ve 4. grup projelerinin sağlayacağı 320 milyon m³/YIL su İstanbul'da kullanıma sunulmak yerine iç Trakya'da sulu tarıma aktarılabilir. Bu durumda 40.000 - 60.000 ha alan sulanabilir.

Trakya'daki kıyılarının yanlış kullanılması söz konu-

sudur. Deniz kıyıları boyunca artan yazlık konutlardaki artışlara paralel kıyı yağmacılığının yanısıra deniz kirliliği ve hava sirkülasyonunu engelleyici yapılaşma sorunları yaşanmaktadır. Özellikle Marmara Denizi'ne açılan alüvyon ile doldurulmuş akarsu vadileri turizm ve ikinci konut amacıyla yapılaşma alanı olarak kullanılmaktadır. Bu alanların yapılaşma alanı dışında tarım amaçlı olarak kullanılması gerekir. Denize dik olarak değil paralel olarak gerçekleşen yapılaşmalar hava sirkülasyonunun engellemektedir ve bu alanlarda taşkın riski vardır ve olası depremler için kötü zemin özelliklerine sahiptir. Bu konularda kanalizasyon sisteminin bulunması, evsel atıkların foseptiklerde toplanmasına, artmasına neden olmaktadır.

Trakya'da nüfus hareketliliği sadece kırsal kesimden kopan insanların kente göç etmesi olarak nitelendirilemez. Sanayi için işgücü ihtiyacı Trakya'ya hem doğudan hem batıdan fakat esas olarak dışarıdan nüfus göçü şeklinde olmaktadır. Köyden göçmüş insanların kente uyum sorunlarından ziyade farklı kültürlerden gelmiş olmaları ön plana çıkmaktadır. Farklı kültürlerle sahip bu kesimlerin kaynaşması için planlı sanayileşme, hızlı ve ucuz konut üretimi kadar kültürel uyum programlarının oluşturulması ve uygulanması gerekir.

Trakya'da sağlıklı sanayileşmenin ve kentleşmenin sihirli formülü olarak görülen Organize Sanayi Bölgeleri tüm yanlarıyla analiz edilmelidir. Önceleri sanayinin teşvik edilmesi ve bölgesel farkların giderilmesi için bir teşvik unsuru olarak ortaya çıkan Organize Sanayi Bölgeleri (OSB'ler) ülkemizde "Ağır Sanayi Kompleksleri dışında, küçük ve orta ölçekli imalat sanayi türlerinin, belirli standartlar dahilinde sanayi için tahsis edilebilir ve işletilebilir hale" getirilmesi olarak tanımlanmaktadır.

OSB'ler ilgili Valiliğin teklifi, ilgili projeyi Devlet Planlama Teşkilatı'nın yatırım programına alması ile karar altına alınmakta, kuruluşun sorumluluğunu Vali'nin Başkanlığı'nda Özel İdareler, Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Ticaret ve Sanayi Odaları, Belediyeler (OSB'nin belediye sınırları içinde olması halinde) ve Sanayicilerin kendi aralarında kurdukları dernek ya da kooperatiflerden başvurular arasında Bakanlıkça uygun görülenlerin bir araya gelmesiyle oluşan tüzel bir kimliğe sahip olmayan "Müteşebbis Teşekküller üstlenmektedir.

OSB'ler ile planlı bir bölgesel sanayileşme arasındaki tek bağlantı, projenin DPT tarafından kabul edilmesidir. Sanayileşme konusunda bugün ülkemizdeki ana eğilimin sadece ve sadece sanayicinin tercihleri olduğu, DPT'nin arkasında güçlü bir milletvekili desteği olan tüm projeler için bir onay makamına dönüştüğü ve Trakya'da da geçerli olan bölge illeri hatta ilçeleri arasında kısa dönemli bir perspektifle körüklenen - sürdürülen rekabet bulunduğu göz önüne alındığında her il, her ilçeye bir OSB kararı ile karşılaşmak kaçınılmazdır. Trakya'da yatırım programına alınmış olan toplam OSB sayısı 10 dur.

- OSB bulunan il ve ilçelerde Valilikler ve Belediyeler yeni sanayi kuruluşları için bu bölgeler dışında izin ve ruhsat vermemelidir.
- Birinci Sempozyum sonuç bildirgesinde de belirtil-

diği gibi, kısa dönemli yaralar için sanayinin Belediyelerce yönlendirilme çabaları terk edilmelidir.

- OSB'lerin yer seçimi sırasında alternatif alanlar yaratılmalı, yer seçiminde sonra müteşebbis teşekküllerce arsa spekülasyonu yapılması önlenmelidir.

OSB'ler noktasında ileri sürülen önermelerden biri de ihtisas organize sanayi belgelerinin kurulması gerekliliğidir. İhtisas OSB'ler konusunda, yaşanan Türkiye OSB deneyiminin sonucu ortaya çıkan gerçek; ihtisas OSB'lerinin birkaç örnek dışında hayata geçirilemediğidir.

Özellikle Çevre kirliliği açısından tek başına çözüm olarak gösterilen Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) açısından var olan veriler incelendiğinde sonuç çarpıcıdır. Türkiye'de 1962 - 1996 yılları arasında 36 OSB hizmete girmiştir ve bunların Çerkezköy de dahil olmak üzere sadece 5'inde atıksu arıtma tesisi olduğu saptanmıştır (Çerkezköy II. OSB'sinin arıtma tesisi yoktur). 1997 yılı yatırım programında ise 159 adet OSB ve sadece 24 adet arıtma tesisi projesi yer almaktadır. Bu 5 arıtma tesisi OSB'den sadece Çerkezköy ortama deşarj izni almıştır. Çerkezköy OSB'si arıtma çamurlarını kendi sanayi bölgesi arazisine boşaltmaktadır.

Tehlikeli atıklar için düzenli bertaraf tesisleri hiçbir bölgede oluşturulmamıştır.

OSB'lerin evsel atıkları konusunda ise hiçbir ölçüm yapılmamaktadır. OSB'lerde yaratılan katı atık miktarı konusunda da herhangi bir veri dolayısıyla ölçüm ya da önlem yoktur.

- Sanayi kuruluşlarının arıtma sistemleri mutlaka olmalı ve çalıştırılması sağlanmalıdır. Sanayi atık sularının arıtılarak tekrar kullanılması sağlanabilir.

Arıtma tesisleriyle birlikte düşünülmesi gereken ek bir olgu arıtma çamurları olgusudur. Trakya'da kurulmuş ya da kurulmakta olan Organize Sanayi Bölgelerinde arıtma çamuru ve bu çamurun yok edilmesi sorunuyla henüz karşılaşmamıştır.

- Yakın gelecekte arıtma tesislerinin çalışması durumunda ortaya çıkacak olan arıtma çamuru sorunu için organize sanayi bölgelerinde bir sıvı atık yönetim planı hazırlanmalıdır.
- Nüfus yoğunluğu olan yerleşim birimlerinde kanalizasyon sistemleri ve arıtma tesisleri öncelikle yapılmalıdır. Evsel nitelikli arıtmaların çamurları da göz önüne alınmalıdır.
- Yerel yönetimler acilen katı atık depolamaya yönelmelidir.
- Arıtma çamurları Trakya toprağına verilmeden önce ayrıntılı araştırmalar yapılarak, Trakya'daki tarım, mera ve orman topraklarının fiziksel ve kimyasal özellikleri ile kirlenmelere karşı gösterecekleri direnç bulunmalıdır. Bu analizler sonucu, arıtma çamurları toprak ıslahı ve gübreleme amaçlı olarak kullanılabilir.

Özellikle Çorlu, Çerkezköy, Muratlı üçgenindeki sanayi yoğunlaşması giderek sanayicilerin de tepkisini çekmeye başlamıştır. Burada uygulanan yöntem; hiçbir merciden izin ve ruhsat almadan ya da yaptırılan mevzi imar planı ile E-5 kenarında ve diğer ana arterler üzerinde yerlerini satın alıp izin ve ruhsat alarak, enerjiyi en yakın hattan bir indirici vasıtasıyla temin etmek, kul-

lanma suyunu kuyu açarak yeraltı sularından karşılamak, atıklarını ise genelde hiçbir arıtma yapmadan en yakın dereye deşarj etmektedir. Ve bu kuruluşların büyük çoğunluğu teşvik belgeli kuruluşlardır. Bu bölgede sanayi kuruluşlarının sayısı arttıktan sonra bölge sanayi bölgesi ilan edilmekte ve böylece sorunlarını çözmeyi umut ettiğimiz sanayi bölgeleri doğmaktadır.

- Trakya'nın tümünde mevcut sanayi alanları dışına sanayi tesisi kurulum izni verilmemelidir.

Trakya'nın çeşitli yerlerinden alınan iğne yaprak örneklerinde bulunan yüksek kükürt konsantrasyonu hava kirliliğinin sadece belirli yerlere ve kış aylarına özgü bir abartılan bir olay olmadığını, ciddi sorun olduğunu göstermektedir. Trakya'da ısınma ve endüstriyel amaçlı kullanılan Trakya kömürlerinin alt ısı değerinin düşük, kükürt içeriğinin ise yüksek olduğu bilinen bir gerçektir.

Hava Kirliliği'ni önlemek üzere;

- Tüm Sanayide ve konutlarda Isı Yalıtımı Yönetmelikleri ve kuralları titizlikle uygulanmalıdır. Konutlarda Isı Yalıtımı Yönetmeliğini ısrarla uygulayan tek belediye BABAESKİ Belediyesidir. Isı Yalıtımı Yönetmeliğini uygulamayan hiçbir belediyenin hava kirliliğinden yakınma hakkı yoktur.
- Özellikle toplu konut alanlarında merkezi ısıtma sistemleri uygulanmalıdır.
- Trakya kömürleri için Ocak bazında ya da merkezi eleme ve yıkama tesisleri kurulmalıdır.
- Katı yakıt ya da kükürt içeriği yüksek sıvı yakıt kullanan tüm sanayi tesislerine kükürtoksitleri ve tozu tutucu filtre zorunluğu getirilmeli ve uygulanmalıdır.
- Gerek sobalarımızın gerekse sanayi kazanlarımızın tasarımı kömürlerimizi yakmaya uygun değildir. Başta akışkan yataklı kazan teknolojisi olmak üzere uygun yakma sistemleri tasarlanmalı, üretilmeli ve uygulamaya sokulmalıdır.

Bunları saptamış olmak, önlemleri sıralamak ve ardından bölgesel planın hazırlanmasını, önlemlerin ilgililer tarafından uygun görülmesini ve hemen uygulanmasını beklemek sadece ve sadece hayal kırıklığı yaratacaktır. Oysa günlük gelişmeleri olumlu biçimde yönlendirmek üzere bugünden yapılabilecek çok şey vardır.

Trakya bölgesindeki belediyelerimizin Sanayileşme- Kentleşme- Çevre olgusuna bakışı giderek daha olumlu bir noktaya gelmektedir. "Trakya'yı Kurtaralım!" forumları bu eğilimin en açık göstergesidir. Belediyelerimizin biraraya gelmesi hem bölgesel planın oluşturulma ve yürürlüğe girme koşullarını son derece hızlandırır hem de umulanın çok üzerinde bir potansiyeli harekete geçirir. Bu nedenle:

- **TRAKYA BÖLGESİ BELEDİYELER BİRLİĞİ** zaman geçirmeksizin kurulmalıdır.

Bazı belediyelerimizin kendi sanayi bölgelerini kurmaya girişmiş olması bu talebi karartmamalıdır. Bu sanayi bölgelerine ilişkin önlemlerin planlanması ve rehabilite edilmesi bu birliğin görev tanımlarından biri olabilir.

Trakya Bölgesi Belediyeler Birliği, Bölgesel (Belediyeler Birliği'ne hizmet eden arıtma sistemleri, uzaktan algılama ve denetleme sistemleri gibi) pek çok tesis ya da sistemi - tek başına hiçbir belediyenin hayal bile etmeyeceği- projeleri gerçekçi kılabilir.

- Tüm sivil toplum örgütleri, meslek odaları, köylü birlikleri, sendikalar aralarında sürekli ve etkin bir koordinasyonu sağlamalı, işbirlikleri gerçekleştirmelidir.
- Trakya'da bugün iller bazında farklı adlar ile oluşturulmaya başlanmış olan sivil/gönüllü mekanizmalar, Trakya çapında etkin, sözü geçen, sürekli bir faaliyeti sürdüren, merkezi fakat birimlere dayanan tüzel kimliğe sahip bir organizasyonu yaratmayı hedeflemelidir.

Bu hedeflerin yanısıra hemen şimdi.

- Başta üniversite ve meslek odaları olmak üzere ilgili ve gönüllü tüm uzmanları kapsayan, amacı ilgili alanda varolan saptamaları yapmanın yanısıra önerileri sistemleştirme ve hatta projelendirme olan çalışma grupları;
- Varolan yasa, tüzük ya da yönetmeliklerle çelişen uygulamaları, oldu bittileri izlemek ve yasal girişimleri başlatmak üzere İzleme Grupları,
- Yine fiili olarak yaratılan oldu bittilere karşı duruşları gerçekleştirmek üzere Eylem Grupları oluşturulmalıdır.

Bölgesel plan olacaksa, Trakya'da sağlıklı bir Sanayileşme -Kentleşme olacaksa, Kaynak Planlaması yapılacaksa bu ancak ilgili tüm kesimlerin sürece günlük olarak müdahale etmesi ile sağlanacaktır. Trakya'da son bir yıldaki gelişmeler Trakya insanının sürece müdahale etmeye başladığını göstermektedir. Ve yine ilgili tüm toplantılarda okuma yazma oranıyla, gelir / tüketim seviyeleri ile, kültürel yaşamıyla, altyapısıyla çağdaş olduğu hep vurgulanan Trakya insanı bunu başarabilecek güçtedir.

II. ULUSAL ÖLÇÜMBİLİM KONGRESİ SONUÇ BİLDİRGESİ

II. Ulusal Ölçümbilim Kongresi 23-24 Ekim 1997 tarihinde Eskişehirde gerçekleştirildi. Kongreyi yaklaşık 200 kişi izlemiş olup, Bilimsel Metroloji, Endüstriyel Metroloji, Kalite ve Metroloji ilişkisi konu başlıkları altında 21 tebliğ ve 35 poster sunulmuştur. Bu sunuşlarda metroloji, kalibrasyon, test, akreditasyon, gümrük birliğinden doğan hak ve yükümlülüklerimiz, Avrupa Birliğinde düzenlenmiş ve düzenlenmemiş alanda işaretleme, UME'nin yaptığı bilimsel çalışmalar, yurtdışında gösterdiği başarılar, verdiği hizmetlerle ikincil seviye laboratuvarlar için ürettiği cihazlar ve ikincil seviye laboratuvarların yaptıkları çalışmalar, verdikleri hizmetlerle TKS akreditasyonuna sahip olabilmek için yaptıkları ve kazandıkları deneyimler işlenmiştir.

Kongrenin birinci gününde gerçekleştirilen, MMO temsilcisinin yönettiği, TMMOB- UME- TSE ve ISO temsilcilerinin katıldığı Panelde "Gümrük Birliği Uyum Yasaları Çerçevesinde Türkiye Akreditasyon Konseyinin Oluşumu" konusu işlenmiş, Avrupa ve dünyadaki oluşumlar değerlendirilerek, laboratuvar, sistem, ürün/hizmet ve personel belgelendirmeleri konusunda nasıl bir akreditasyon sistemi kurulması gerektiğinin cevabı araştırılmıştır. Ülkemizde AB ülkeleri tarafından tanınırlığı olan Ulusal bir Akreditasyon Konseyi ve buna uygun alt kuruluşlar oluşturulmadığı için üreticilerin bu hizmetleri Gümrük

Birliği Anlaşması uyarınca AB ülkelerinden çok yüksek fiyatlarla satın almak zorunda kaldıkları, aksi halde topluluk ülkeleri tarafından standardizasyon, ölçüm, kalibrasyon, akreditasyon test ve belgelendirme konusunda konulan teknik engelleri aşamadıkları, bunun da maliyetleri dolayısıyla rekabet edilebilirliği olumsuz yönde etkilediği vurgulanmış, ilgili tüm kurum, kuruluş ve taraflar arası gerekli konsensüsün sağlanarak, özerk, bağımsız, tanınır bir ulusal Akreditasyon Konseyinin oluşturulması doğrultusunda gerekli tüm teknik ve hukuksal düzenlemelerin ivedilikle tamamlanması gerektiği görüşü dile getirilmiştir.

Kongreye paralel olarak düzenlenen sergiye 7 kuruluş katılmıştır. Kalibrasyon, eğitim ve diğer hizmetlerle ilgili olarak düzenlenen sergi katılımcılardan büyük bir ilgi görmüş ve kuruluşlar arasındaki iletişimin gelişmesinde önemli bir rol oynamaya başlamıştır.

Başarılı bir şekilde organize edilen kongre ve sergiye gösterilen ilginin büyüklüğü gelecek kongreye ümitle bakılmasına neden olmuştur.

ENDÜSTRİ-İŞLETME MÜHENDİSLİĞİ KURULTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ

29 Kasım 1997 tarihinde Makina Mühendisleri Odası, adına İzmir Şubesi yürütücülüğünde İzmir'de İsmet İnönü Kültür Merkezinde gerçekleştirilen ENDÜSTRİ-İŞLETME MÜHENDİSLİĞİ KURULTAYI'nda 2 oturumda 10 bildiri sunulmuş, Kurultay kapsamında 2 panel gerçekleştirilmiştir. Kurultayı Endüstri - İşletme Mühendisleri ve Endüstri - İşletme Mühendisliği öğrencilerinin yoğunluğunu oluşturduğu 403 kişi izlemiştir.

İlk Oturumda Endüstri - İşletme Mühendisliği Eğitime ilişkin; Türkiye'de ve Dünya'da Endüstri Mühendisliği bölümlerinde uygulanan eğitim programları ve uygulama şekilleri, İTÜ İşletme Fakültesi Endüstri Mühendisliği Bölümü öğrencilerinin profili ve öğrencilerin bölümü değerlendirmesi, bir holdingde eğitim uygulamaları ve Endüstri - İşletme Mühendisliği, Üniversite sonrası eğitim ve özel danışmanlık, eğitim kuruluşları başlıklarında 4 adet bildiri sunulmuştur. İkinci Oturum ise daha çok mesleği uygulayan Endüstri - İşletme Mühendislerinin kuruluşlarında yaptıkları uygulamaları anlatan ve gelecekte Endüstri - İşletme Mühendislerinin uygulama alanlarını sorgulayan, mesleği uygulama aşamasında karşılaşılan problemlere ve Endüstri - İşletme Mühendislerinin istihdamı hakkında bilgiler veren; İşletmelerde MRP II uygulamaları, Küçük ve orta ölçekli işletmelerin Endüstri - İşletme Mühendislerinden beklentileri, Üretim işletmelerinde Endüstri - İşletme Mühendisliği uygulamaları, Endüstri - İşletme Mühendisliği, otomatik tanımlama ve veri toplama, 21. Yüzyıla girerken sanayide çalışan Endüstri Mühendislerinin durumu, Endüstri - İşletme Mühendisleri ve bilgisayarla bütünleşik imalat sistemlerinin yeniden projelendirilmesi konularında 6 adet bildiri sunulmuştur.

Panellerde ise "Endüstri - İşletme Mühendisliği Eğitimi" ve "Endüstriyel Kuruluşların Değişim ve Rekabet Ortamına Uyum Sürecinde Endüstri - İşletme Mühendislerinin Katkısı Nedir, Ne Olmalıdır?" konuları tartışılmıştır.

Endüstri - İşletme Mühendisliği Meslek Dalı Komisyonunun çalışmalarının bir ürünü olan ve Türkiye'de Endüstri - İşletme Mühendisliği alanında ilk kez ger-

çekleştirilen bir etkinlik olan kurultay sırasında Endüstri - İşletme Mühendisliği ve ilgili alanlarda gerçekleştirilen yukarıdaki tartışma ortamlarında katılımcıların eğilimleriyle aşağıdaki konuların kamuoyuna duyurulmasına karar verilmiştir.

- Kurultayın çok faydalı olduğu, sonraki yıllarda daha geniş kesimlerin katılımları ile Makina Mühendisleri Odası önderliğinde kurultay periyodik olarak tekrarlanmalıdır.
- İnsan kaynaklarının geliştirilmesine yönelik olarak sanayi-üniversite işbirliği geliştirilmeli ve bu işbirliğinin geliştirilmesini sağlayacak gerekli platform yaratılmalıdır.
- Meslek alanının düzenlenmesine önemli katkılarda bulunacak olan akreditasyon sistemi oluşturulmalı ve gerekli olan yasa ve yönetmelikler için çalışmalar ivedilikle başlatılmalıdır.
- Değişen üretim sürecinin gerektirdiği yeni teknik ve uygulamalar, tüm kesimlerin katılımları sağlanarak sürekli eğitim hedefi doğrultusunda tüm Endüstri - İşletme Mühendislerine aktarılmalıdır.

KOSGEB Genel Kurulu Toplandı

Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Genel Kurulu 30.12.1997 tarihinde Ankara'da toplandı. Genel Kurula delege olarak TMMOB Başkanı Yavuz Önen, MMO Başkanı Mehmet Soğancı, EMO Başkanı Asım Rasan, KMO Başkanı Alaaddin Araş, Metalürji M.O Başkanı Yusuf Ziya Kayır da katıldılar. Genel Kurulda KOSGEP Başkanlığının 1998 yılı Çalışma Programının sunmasından sonra, çalışma programı üzerinde görüşler ve önerilerin alınmasında Birlik adına Yavuz Önen de bir konuşma yaptı. Odamız KOSGEB Genel Kurulunda Oda Başkanı düzeyinde daimi delege olarak yer alıyor.

ŞUBE GENEL KURULLARI YAPILIYOR

ÇOĞUNLUKSUZ

	Genel Kurul	Seçimler
Gaziantep.....	03.01.1998.....	04.01.1998
Ankara.....	10.01.1998.....	11.01.1998
İstanbul.....	10.01.1998.....	11.01.1998
Adana.....	10.01.1998.....	11.01.1998
Denizli.....	10.01.1998.....	11.01.1998
Samsun.....	10.01.1998.....	11.01.1998
Konya.....	10.01.1998.....	11.01.1998
Kayseri.....	10.01.1998.....	11.01.1998
Trabzon.....	10.01.1998.....	11.01.1998
Kocaeli.....	17.01.1998.....	18.01.1998
Bursa.....	17.01.1998.....	18.01.1998
Edirne.....	17.01.1998.....	18.01.1998
Diyarbakır.....	17.01.1998.....	18.01.1998
Antalya.....	17.01.1998.....	18.01.1998
İzmir.....	24.01.1998.....	25.01.1998
Eskişehir.....	24.01.1998.....	25.01.1998
İçel.....	24.01.1998.....	25.01.1998
Zonguldak.....	24.01.1998.....	25.01.1998

"Mühendisler Mimarlar SÖZ BİZİM"
HEDEFLERİYLE HAZIRLANAN TMMOB
DEMOKRASİ KURULTAYI GERÇEKLEŞTİRİLDİ.
SIRA TÜRKİYE DEMOKRASİ KURULTAYI'NDA

TMMOB üyeleri düşünüyor, soruyor, sorguluyor, öneriyor. Tüm sorunlara, sorulara yanıt arıyor. Türkiye'nin yirmi ilinden gelen yerel olarak seçilmiş 400 delge Ankara'da buluştu. Şiddetin, yasakların, çatışmanın yarattığı yılgınlık ve sessizliği aşmak için üyelerimiz meclislerinde, kendini, yöresini, ülkesini, dünyayı konuştu. Özgürlükler, bağımsızlık, demokrasi ve barış için etkin mücadeleyi yaşama nasıl geçireceğini, katılımı, dayanışmayı irdeledi.

Delegelerin birbirlerini sabır ve hoşgörüsüyle dinlediği Kurultay, düşünce özgürlüğüne kısıtlama getirmeden, iki gün boyunca, demokratik bir toplumun çağcıl örneğini sergiledi. TMMOB Kurultayı, şiddet, zorbalığın, ahlaksızlığın, kural dışılığın, kural haline getirildiği toplumda demokratik, katılımcı, hoşgörülü ortamların yaratılması çabasıydı. Delegelerin yoğun ilgisi nedeniyle çalışmalar verimli ve başarılı oldu.

TMMOB 34. Genel Kurulu'nda alınan karar uyarınca örgütlenen ve 13-14 Aralık günleri Ankara'da toplanan TMMOB Demokrasi Kurultayı çalışmaları 1996 yılı Eylül ayında başlatıldı. 20 ilimizde, her ilde elliye aşkın hazırlık ve yerel kurultay toplantılarında dile getirilen görüşler TMMOB Demokrasi Programı Taslağı'nda birleştirildi.

Yerel etkinlikler, yerel DKÖ'ler, yerel gazete, radyo ve TV kanalları tarafından da ilgiyle izlendi ve kamuoyuna yansıtıldı. Kurultay, hazırlanan taslağı tartışma programı biçiminde değerlendirdi ve geliştirdi. 130 konuşma yapıldı. 120 yazılı önerge verildi. 11 komisyon oluşturuldu. Kurultay üyelerimiz;

- Temel Konular başlığı altında, demokrasi ve demokrasi kavramının gelişimi, cumhuriyet, bağımsızlık, laiklik, hukuk devleti konularını;
- İnsan Hakları başlığı altında, insan haklarının gelişimi, temel haklar, ekonomik ve toplumsal haklar, halkların hakları, dayanışma kültürü ve çevreyi koruma, eğitim, sağlık, basın ve yayın özgürlüğü konularını;
- Demokrasinin İşleyişi başlığı altında siyasal partiler, seçimler, yasama, yürütme, yargı ve güçler ayrılığını;
- Çalışma Yaşamı başlığı altında, istihdam ve işgücü, çalışma yaşamı, sosyal güvenlik, demokrasi ve bölüşüm ilişkileri konularını;
- Demokrasinin Ekonomi Politikası başlığı altında ekonomi-kalkınma-sanayileşme, küreselleşme ve özelleştirme, bilim ve teknoloji, enformasyon toplumu konularını;
- Kentleşme başlığı altında, kamu arazileri, yerleşme ve yerelleşme ve yerel yönetimler, kentleşme, ulaşım ve trafik konuları,
- Tarım, Orman ve Çevre başlığı altında tarımın demokratikleşmesi, ormanlar ve ormancılık, topraklardan yararlanmanın düzenlenmesi, çevre, doğal kaynaklar, enerji konularını;

- Kürt Sorunu'nu, savaşı, göç ettirmeleri;
- Tarihi bir bakışla Demokrasi ve İnsan Hakları Kültürünü;

• Sivil Toplum başlığı altında katılımcı demokrasi, sivil toplum örgütlenmesi, kamu yararına denetim, meslek örgütlerini;

- TMMOB ve Demokrasiyi, Meslek Etiğini tartıştılar.

Düzeninin bütününe, yani anayasal, hukuksal, politik, kültürel, sosyal öğelerine ilişkin ayrıntılı, sistematik ve belirgin çözüm önerilerini dile getirdiler. Meslek ve uzmanlık alanlarımızda bilimsel ve teknik ayrıntılara da inerek, bu alanların demokrasi ile ilişkilerini irdelediler, ulusal politikalar için önerilerini de açıkladılar.

Kurultay hazırlık çalışmalarının ve Kurultay'ın ön plana çıkardığı yöntem, konuların sınıflar arası ilişkiler temelinde ele alınması oldu. Sorunların çözümünde emek-sermaye çelişkisinin göz önünde bulundurulması zorunluğu vurgulandı. Halkımızın insanlık ailesi içinde ve her alanda saygın bir yer alabilmesi için umutlarını, aydınlık bir gelecek için düşüncelerini belirttiler.

Üyeler aynı zamanda kendilerini de sorguladılar, bilime, emeğe, çevreye, doğaya, halka ve demokrasiye karşı davranan meslektaşlarının denetlenmesi gereğini dile getirdiler. TMMOB'nin mevcut yapılanmasının bilimin ve teknolojinin gereklerine uyup uymadığı, somut koşulların yarattığı sıkıntıların aşılması gerektiği, yeni ya da alternatif örgütlenme modellerinin tartışmaya açılmasının gerekliliği, örgütün bütün birimleriyle hem üye çıkarlarının korumasında, hem mesleğin düzenlenmesinde hem de demokrasi mücadelesinde daha da etkinleştirilmesinin araçlarını tartıştılar.

Yasakların, toplumun üzerine çöktüğü bir ortamda, farklı görüşlerin zengin düşünce platformunu, hazırlıklı ve üretken bir çalışma ortamını tam bir anlatım özgürlüğü, demokrasi kültürü ve anlayışıyla yaşadılar.

Kurultay, yoğun katılım nedeniyle önceden planlanan sürede tamamlanamamış, gündeme getirilen bütün görüşlerin TMMOB Demokrasi Programı'na yeterince yansıtılabilmesi için Komisyonların, Program üzerindeki çalışmalarını sürdürmeyi ve Nihai Program Taslağını 1998 Mayıs'ında yapılması planlanan TMMOB Genel Kurul öncesinde kesinleştirerek üyelerine ve demokrasi güçlerine sunmayı kararlaştırmıştır.

34. Genel Kurul kararı kapsamında olmak üzere örgütlenmekte olan Türkiye Demokrasi Kurultayı da siyasi partiler, Meslek örgütleri ve çok sayıda DKÖ'lerinin katılımıyla 1998 yılının ortalarında toplanacaktır.

TMMOB DEMOKRASİ KURULTAYI BAŞKANLIK DİVANI

Yavuz ÖNEN
Kaya GÜVENÇ
Güzide ERKOÇ
Deniz ÖZDEMİR

Muhittin İPEK
Hüseyin ÖZGÜL
Figen AYDOĞAN

BİR MEKTUP

08/12/1997

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Başkanlığı
Sayın Başkan,

TMMOB Demokrasi Kurultayı Sekreterliği görevini yürüttüğüm süre içerisinde mekan ve büro hizmetlerinden, teknik ekonomik yardıma kadar, sağladığınız olanaklar için öncelikle teşekkür ediyorum.

Bu olanakların yanında sizden yakın ilgi ve destek gördüm.

Genel Sekreteriniz Sn. Emin Koramaz ve TMMOB Yönetim Kurul üyeniz Sn. Nergiz Bilgin, Bölge Yerel Kurultay çalışmalarında, benden zamanlarını, katkı ve dostluklarını esirgemediler, uzak bölgelere birlikte ulaştık, birlikte çalıştık.

Büro Şefiniz Sn. Nermin Köken ve kadrosu ricalarını içten gülyüzlülük ve titizlikle, hiç yüksünmeden yerine getirdiler. Sn. Özlem Demirton, yaşının üstünde bir olgunluk ve beceriyle bütün bölgelerle haberleşmemi sürat ve emniyetle sağladı.

Yayın büronuzda Sn. Nilgün Karaküçük ve arkadaşları aynı gülyüz ve titiz çalışmalarıyla baskı ve dağıtım işlerimizi zamanla yarışarak başardılar.

Muhasebe Şefiniz Koksak Ekiz ve Tuğba Çıtır'dan her zaman yakın ilgi ve destek gördüm, ricalarını öncelikle karşıladılar.

Teknik görevlileriniz Sn. Şenol Karaca ve Nazım Öztürk hep yanımda oldular, yardımlarıyla zamanımı iyi değerlendirmemi sağladılar.

Cana yakın, gülyüzlü, içten davranışlarıyla yarattıkları arkadaşlık ve dostluk ortamında bana çalışma olanağı sağlayan sevgi ve saygıya laik bu insanlara, isimlerini ayrı ayrı belirterek, teşekkür etmek istiyorum.

Sn. Nermin Köken, Sn. Nilgün Karaküçük, Sn. Koksak Ekiz, Sn. Şenol Karaca, Sn. Nazım Öztürk, Sn. Sevil Tokgöz, Sn. Emine Altun, Sn. Özlem Demirton, Sn. Ayten Yıldız, Sn. Şehnaz Kaplan, Sn. Ali Rıza Falcıoğlu, Sn. Muazzez Polat, Sn. Mehmet Aydın, Sn. Tuğba Çıtır, Sn. Haydar Koç, Sn. Bektaş Çolak.

Bu arkadaşlarımızın yarattığı sıcak ortamı hiçbir zaman unutmayacağım.

Sn. Başkan başta siz olmak üzere yardım ve desteklerini dile getirmeye çalıştığım tüm arkadaşlarıma, yönetim kurulunuza ve şahınızda tüm üyerinize içten sevgi, saygı ve şükran duygularımı, sağlık, mutluluk ve başarı dileklerimi sunuyorum.

Saygılarımla,

TMMOB Demokrasi Kurultay Sekreteri
İhsan KARABABA

KAMUOYUNA

11/12/1997

Artık biliniyor. Sorunlarını çözemeyen sistem, fatu-rayı emekleri ile geçinmeye çalışan geniş halk kesimlerine çıkarıyor.

Buna karşılık, farklı duruşlar yanyana gelerek, bir karşı duruşu gerçekleştirmeye çalışıyor.

Barıştan, eşitlikten ve özgürlükten yana tüm bireyler ve kuruluşlar DISK'in Sendikal Haklar Yürüyüşü'nü KESK'in 11 Aralık İş Bırakma Eylemi'ni dikkatle izlemek durumundalar.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası olarak bizler, DISK'i ve KESK'i selamlıyor, örgütlü üyelerimiz ile birlikte yanlarında olduğumuzu belirtiyoruz.

Saygılarımızla

Mehmet SOĞANCI
TMMOB MMO ODA BAŞKANI

. o .

KAMUOYUNA

29/12/1997

Demokratik, Katılma, Üretken Özgür Bir Toplum ve Bağımsız, Demokratik, Sosyal Hukuk Devleti İsyenler;

1998 yılında işkencecileri, faili meçhul cinayet işleyen çete mensuplarını, savaş kışkırtıcısı silah ve uyuşturucu tüccarlarını, kentsel her türlü rantı denetleyen mafyayı, kamu kaynaklarını yağmalayan büyük sermaye sahiplerini, bu paylaşımın beslenen tüm siyaset bezirganlarını geriletelim, bu büyük koalisyonun siyasi temsilcilerine oy vermeyelim.

1998 de işkenceciler, katiller, soyguncular yargılasın, hesap versin demeğe devam edelim.

Evleri, köyleri yıkılıp yakılan, zorla göçettirilen insanların yörelerine geri dönmelerini sağlayalım.

Tutuklu ve hükümlü, Lise-Üniversite öğrencilerinin muhalif siyasetçilerin "Düşünce Suçlarının" serbest bırakılması, yargıda çifte standarda son verilmesi, sursurluk çetesinin açığa çıkarılması için mücadele edelim.

Ülkemizde bir yaşam biçimi haline gelen kural dışılığı, hukuk dışılığı, yargıdaki ve gelir dağılımındaki adalatsızlığı, şiddeti, savaş kışkırtıcılığını yok edelim.

1998 yılında ülkeye gerçek demokrasiyi, onurlu dış politikayı, adil gelir dağılımını, üretken alanlara teknolojik gelişmeyi, sosyal kalkınmayı, barış ve kardeşlik ortamını getirmek için çabalarımızı arttıralım.

Dünya ölçeğinde gelişmiş ülkelerin gelişmekte olan ülkelere yönelik ve giderek artan sömürsünü, silah tekellerinin, dünyanın kırka yakın bölgesinde sürdürdükleri savaşları sona erdirmek için uğraşalım. Silah pazarında harcanan kaynakları dünyada açlığı, eğitimsizliği, işsizliği, barınaksızlığı, çevre kirliliğini, doğa tahribatını ortadan kaldırmaya yönlendirelim.

Demokratik, katılımcı, üretken özgür bir toplum ve bağımsız demokratik sosyal hukuk devleti isteyenler;

Bu isteklerimizi 1998 yılında dünya ölçeğinde de gerçek kılmak için uluslararası dayanışmayı da sağlayalım.

Tüm bunların özveri, umut, kararlılık, hoşgörü ve barış ile yaşam bulacağı inancıyla;

1998 yılının toplumumuza ve tüm dünya toplumlarına esenlik, sağlık, mutluluk ve barış getirmesini diliyorum.

Yavuz ÖNEN
BAŞKAN